

Ve AB raporuna medya patronları da girdi

Doğan Akın 18.10.2012

Meclis Anayasa Komisyonu Başkanı Prof. **Burhan Kuzu**'nun AB'nin Türkiye İlerleme Raporu'nu çöpe tayın ettiğini duyunca, Cumhurbaşkanı **Abdullah Gül**'ün TBMM'yi açış konuşmasını düşündüm. Zira Gül; özellikle ifade ve basın özgürlüklerine, AB hedeflerine sadakate, BDP milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılmasının Türkiye'yi 1990'lara döndüreceğine, milletvekillerinin tutuklu yargılanmasına ve siyasetteki üsluba yaptığı vurgularla, içeriden bir "İlerleme Raporu" koydu parlamentonun önüne. Çoğunluğun demlenmiş iktidarındaki manzaranın, Çankaya'dan da pek çoğulcu görünmediğine dair bir rapordan söz ediyorum.

İlerleme Raporu, çok sayıda gazete ve televizyonda, Kuzu'nun çıkışı kadar itibar görmedi. Bazı bölümleri yok bile sayıldı. Sosyal haklardaki gerileme, grev hakkı üzerindeki aşırı kısıtlamalar, toplu gösterilere şiddetle müdahale, sendikacıların "teröristlik"le suçlanıp tutuklanması hemen hiç yer bulamadı medyada.

Raporda geçirtilen ciddi bir tesbit daha var ki, ifade özgürlüğü meselesinde hükümet ve askerin yanı sıra önemli bir adrese işaret ediyor. Okuyalım:

"... Üst düzey hükümet ve kamu görevlileri ile ordu defalarca basına yüklenerek dava açmaktadır. Hükümeti açıkça eleştiren makaleler (kaleme) almalarını müteakip gazetecilerin işten çıkarıldığı birkaç olay yaşanmıştır.

Bütün bunlar, çıkarları düşünce ve bilginin serbestçe yayılmasının ötesine geçen işlerle uğraşan sanayi gruplarının medyada yoğunlaşmasıyla biraraya geldiğinde, Türkiye'deki ifade özgürlüğü üzerinde olumsuz etki yaratmakta ve uygulamada ifade özgürlüğünü sınırlandırmakta olup, bu durum oto-sansürü Türk medyasında yaygın bir olgu haline getirmektedir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Terör örgütünün önemli açıklamaları...'

Doğan Akın 25.10.2012

Gazetecileri Koruma Komitesi (CPJ) "Türkiye'nin Basın Özgürlüğü Krizi - Gazetecilerin Hapsedildiği ve Muhalefetin Suç Sayıldığı Karanlık Günler" başlığıyla duyurduğu raporda hükümete sert eleştiriler yöneltti. Adalet Bakanı **Sadullah Ergin**'in, CPJ'ye gönderdiği mektupta, eleştirileri genel olarak reddettikten sonra "Çok az sayıda basın mensubunun nispeten gazetecilik ile ilgili olabilecek faaliyetleri nedeniyle geçmişte hürriyetlerinden mahrum kalmış olabileceğini inkâr etmiyorum" ifadesini kullanması ilginçti.

Ergin'in bu kabulü, hükümet adına gönderilen mektubun geneline hâkim olan "kimse gazetecilik faaliyeti nedeniyle tutuklanmıyor" iddiasını tek başına sarsan bir önem taşıyor. Ergin'in sözlerini, "Siyah Kuğu" teorisini hatırlayarak okudum. Zira tek kişi bile gazetecilik faaliyeti nedeniyle tutuklanabilmişse, artık o ülkede "kimse haberleri, yazıları nedeniyle hapsedilmiyor" diyemezsiniz.

Evet, Türkiye'de gazeteciler, sadece gazetecilik yaptıkları için tutuklanabiliyorlar. CPJ raporunda da eleştirilen Terörle Mücadele Kanunu (TMK) üzerinden gidelim. Çünkü, bu kanuna hâkim olan mantığı ortaya koyan çarpıcı

bir örnek var.

Önce şu sözleri okuyalım:

“Şu anda bu manada somut görüşmeler yok, fakat bu konularda değişik yerlerde verilen mesajlar var. Terörist başlarının açıklamaları oluyor. Tabii o açıklamalar da bizler için önemli. İstihbarat bilgilerimiz var. Gelen bilgileri değerlendiriyor, analiz ediyoruz.”

Bu sözleri, *Star* gazetesinden **Fadime Özkan**’ın “PKK ile somut görüşme var mı” sorusuna Başbakan Yardımcısı Prof.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Darbelerin ömrü ne kadar

Doğan Akın 01.11.2012

29 Ekim kavgasını, Türkiye’deki darbelerin gerçek ömrünü düşünerek de izledim.

Darbeleri rasyonalize eden efsanelerden biridir; *Türkiye’de asker darbe yapar, ama yıllarca elinde tutabileceği iktidarı kısa bir süre sonra sivillere devreder...*

Neden?

Çünkü asker silah zoruyla el koyduğu iktidarın peşinde değildir, darbe yapmıştır ama demokrattır!

En son **Ertuğrul Özkök** yineledi bu inancı; 23 ekimdeki yazısından hatırlayalım:

“(...) Hiç düşündün mü?

Öteki İslam ülkelerinin babadan oğula geçen rejimleri hâlâ yerli yerinde dururken, darbeyle gelen diktatörleri yıllarca orada oturabilirken...

Nasıl oluyor da senin askerin darbe yaptığında bile, en çok üç yıl aradan sonra seçime gidip yerini sivil bırakmış...”

Türkiye’deki ilk darbeden sonra 1961 Anayasası’nı hazırlayan komiteye alınan Prof. **Mümtaz Soysal**’ın da teslim ettiği asıl gerçeği ihmal eden bir inançtır bu. Soysal’ın, 27 Mayıs için “1950 seçimlerinde değişen iktidarla ikinci plana atılan askerî ve sivil bürokrasinin tepkisi” sözleriyle tasvir ettiği (*100 Soruda Anayasanın Anlamı*) bu durum, bütün darbelerin ardındaki gerçektir. “Cumhuriyeti kollama” iddiası askerin “kendi iktidarını korumak” için silaha sarıldığı gerçeğini görmemizi engellemiyor.

Böyle bir yazgısı da oldu bu cumhuriyetin. Demokrasiyle değil, aksine her seferinde cumhuriyetin hedefinin demokrasi olmadığını ilan eden askerî darbelerle kollanmak!

Askerin ve askerin iktidarını “kollama” bahanesiyle destekleyen sivillerin cumhuriyetinden söz ediyorum.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gazetecileri de konuşalım mı

Doğan Akın 08.11.2012

İktidar – medya ilişkileri her ülkede, her zaman sorunlu oldu. İktidarların medyaya nüfuz eğilimini de, medya sahibi olan grupların iktidar iştahını da biliyoruz.

Peki, Türkiye’de, eski-yeni merkez medyada tanık olduğumuz gazeteciliği, sadece medya sahipleri – iktidar hattındaki ilişkilerin sonuçlarından ibaret sayabilir miyiz? Ya da şöyle soralım; maruz kaldığımız bir gazetecilik varsa, o gazeteciliği icra eden “gazeteciler” de olmalı değil mi?

“Maruz kaldığımız” icraatı, iktidar – medya sahipliği hattındaki ilişkilere pazarlayan bir gazetecilikten söz ediyorum.

Radikal’in 3 kasım cumartesi günü yayımlanan özel ilavesinde, AKP’nin iktidardaki 10 yılı çeşitli alanlarda değerlendiriliyordu. İlavenin medya bölümündeki şu satırlar; AKP iktidarının ilk yıllarında Başbakan’ın basın müşavirliğini yapan **Radikal** yazarı **Akif Beki**’ye ait:

“... Medya – iktidar ilişkilerinin bir daha düzeltilemeyecek biçimde bozulduğu, basın hürriyetiyle ilgili ciddi sorunlar yaşandığı gerçeği bir sonuç...”

Sebepten ise sadece ve tek başına iktidarın baskıcı politikalarına indirgenemez..

O politikaları davet eden, hatta kamu vicdanında meşrulaştıran şey, medyanın hataları, günahları ve yer yer siyasi parti gibi davranma yanlışlarıdır.”

Medyanın geçmişteki hatalarının iktidarın güncel baskısını “kamu vicdanında meşrulaştırdığını” öne süren, yani ifade özgürlüğü kısıtlamasını rasyonalize etmeye çalışan bir “gazetecilik” karşısındayız.

Beki, eski merkez medyanın iktidarlara haşır neşir ilişkilerinden bahsederek sözü “baskının meşruiyetine” getiriyor.

Peki, eski merkez medyaya vaktiyle “kartel” diye muhalefet eden gazete ve televizyonlarda bugün yaşanan oto-sansüre, korkuya, baskıya ne diyeceğiz?

Yeni Şafak mesela, geçmişte nasıl hatalar yaptı da, Uludere için hükümetten özür isteyen **Ali Akel**’i derhal işten atması kamu vicdanında meşru karşılandı?

AKP adayı olarak TBMM’ye de giren **Tevhit Karakaya**’ya ait **Star** gazetesinin hatası neydi acaba, başyazar olarak transfer edilen **Mehmet Altan**’ın muhalefet eden köşesini “meşru meşru” kapattı?

Hangi kamu vicdanı?

Bir de, iktidar baskısını “meşru” bulan “kamu vicdanı” meselesi var. Akif Beki, belli ki, uluslararası kamuoyundan söz etmiyor. Zira oralardan Beki’nin gördüğü gibi görünmüyor Türkiye. Misal, Gazetecileri Koruma Komitesi ve Avrupa Birliği’nin raporları; ifade özgürlüğü sorunları, oto-sansür ve medyaya iktidar baskısı konularında Türkiye’yi yerden yere vuruyor.

İçeride nasıl bir “kamu vicdanı” var, derseniz, **Yeni Şafak**’ta yazan **Yusuf Kaplan**’ın **Hazal Özvarış**’la paylaştığı şu görüşlere bakalım:

“Dün derin devletten bahsediyorduk ama bugün de siyasi iktidarın bir ‘gizli iktidar’ı var. Bu kişiler kurumlarda, şurada burada inandıkları ilkeleri hiçe sayacak işler yapıyorlar. Ben bunu bir Müslüman olarak protesto ediyorum.

Bence muhafazakâr medya dediğiniz medya kendisine ihanet ediyor, kendi ilkelerini çiğniyor. İkincisi, iktidarın çok fazla yanında, yöresinde dolaşıyor; bu çok yanlış bir şey. ‘Bundan önce de başkaları bunu yapıyordu’ denilebilir, ama ben bunu yapamam. Başkaları yapmışsa yapmış, bunun faturasını ödemiş veya ödememiş. Bu beni ilgilendirmiyor ama ben böyle bir ıkkelliği, böyle bir vicdansızlığı yapamam.” (T24, 18 Haziran 2012)

İçerideki “kamu vicdanı”na bir başka örnek, İslamî hassasiyetle hak temelinde örgütlenen Mazlumder’in, bir dönem AKP milletvekilliği de yapan başkanı **Ahmet Faruk Ünsal**’dan:

“Bugün basın özgürlüğü konusu inanılmaz kötü. Düşünün köşe yazarları veya basın patronları, doğrudan isim verilerek ya da ima yoluyla siyasi iktidarı en üst düzeyde kullanan kişiler tarafından afişe ediliyor. Gazeteciler ve televizyon programcıları ya köşelerinden atılmak, ya programlarını yapamamak durumunda kaldılar. Türkiye’de basın konusu bence içler acısı.” (T24, 4 Kasım 2012, Hazal Özvarış)

Durum böyleyken, basın müşavirliğinden sonra yayın yönetmenliği, medya grup başkanlığı, televizyon programcılığı ve yazarlıkla geçimini sağlamaya çalışan Akif Beki’nin iktidar baskısına meşruiyet ikram eden görüşlerini nasıl değerlendirmeliyiz?

Yasemin Çongar’ın, Gazetecileri Koruma Komitesi’nin Türkiye raporunda aktarılan şu görüşü belki fikir verebilir, okuyalım:

“Türkiye’de gazetecilikte inanılmaz para var, diyen Çongar, paranın ‘şoförleri ve özel asistanları’ olan ama mücadele edecek cesareti olmayan elit gazeteciler arasındaki kayıtsızlık kültürünü şiddetlendirdiğini öne sürdü...”

Peki sonuç?

Elbette gazetecilerin bir önkabul olarak “muhalif” olması gerekmiyor. Ama mesele bu değil. Mesele, bazı gazetecilerin ne karşılığında “muvafık” olduğu.

Hülasa dün böyleydi, bugün de böyle; Türkiye’de vicdanları zorlayan gazetecilik iyi para ediyor!

Twitter: @DOGANAKINT24

dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tansu Hanım, siz zaten bitmiştiniz

Doğın Akın 15.11.2012

"Batı Çalışma Grubu'nun komutanların imzası olan belgesinde tek hedef Tansu Çiller'i siyaseten bitirmek olarak ortaya konmuştur..."

Tansu Çiller, Yeniköy'deki yalısında ağırladığı TBMM Darbe ve Muhtıraları Araştırma Komisyonu üyeleriyle görüşükten sonra noktayı böyle koyuyordu; *"28 Şubat'ın hedefi beni bitirmektir..."*

Acaba öyle mi?

Acaba Çiller, darbe heveslisi generallere "bitirilecek bir lider" bırakmış mıydı?

Nihayet, Doğru Yol Partisi'nin (DYP) koalisyon hükümeti kurduğu Refah Partisi'nin (RP) ikinci adamı olan **Recai Kutan**'ın, *"Ortağımız çürük çıktı"* diye hayırla anmadığı bir "ortak"tan söz ediyoruz.

Kutan, partisini kastetmese de, 28 Şubat sürecinde askerin müdahalesine muhatap olan hükümet için doğru bir ifade kullanmıştı, zira REFAHYOL bir "çürümenin" koalisyonuydu.

RP 1995 seçimlerini kazanınca hükümeti kurma görevini alan **Erbakan**'ın koalisyon teklifi, askerin de araya girmesi üzerine, ne ANAP, ne de DYP'den kabul gördü. Erbakan'ı reddettikten sonra ANAP ile anlaşmaya varan Çiller, dönüşümlü modelde önce **Mesut Yılmaz**'ın başbakanlığını kabul edince, seçimlerin üzerinden 2,5 ay geçtikten sonra, 6 Mart 1996'da ANAYOL hükümeti kuruldu.

Bu arada RP, "Varan-1" ve "Varan-2" diyerek TEDAŞ ve TOFAŞ skandallarını TBMM'ye getirdi. Dönemin RP Genel Başkan Yardımcısı **Abdullah Gül**, sıradaki dosyanın ne olduğunu "TOFAŞ'ın arkasından Varan-3 geliyor. Yani Çiller'in malvarlığıyla ilgili soruşturma önergesi" diye açıklıyordu.

Ancak hükümetin yıkılması için bu dosyalara gerek kalmadı. Zira, ortaklar arasında örtülü ödenek skandalı patlamıştı. Başbakanlık görevini devretmeden hemen önce örtülü ödenekten 500 milyar lira çektiği iddia edilen Çiller, haberleri kesin bir dille reddetti:

"Örtülü ödenek Başbakan'ın haysiyetine emanet ediliyor."

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Darbe Komisyonu'nda Çiller hayranlığı

Doğın Akın 22.11.2012

TBMM Darbeleri Araştırma Komisyonu, **Tansu Çiller**'in dinlendiği oturumda "Susurluk çetesinin üzerine gidilseydi 28 Şubat'ın olmayabileceğini" de konuşmuş.

Peki, komisyon meselenin üzerinde gidebilmiş mi?

42 sayfalık tutanaklara göre, hayır. O kadar ki, **Ömer Lütfi Topal**'ın öldürülmesi gündeme gelmiş, ancak Susurluk'taki kirli ilişkileri tek başına bünyesinde barından bu olay hakkında Çiller'den cevap beklenmemiş.

Hatırlayalım; “Kumarhaneler Kralı” Topal, “Yeşil”den tehdit alınca devletin “gizli” elemanı ülkücü “Reis” **Abdullah Çatlı**’dan yardım istediği konuşulurken yok edildi. 28 Temmuz 1996’da çapraz ateşe tutularak öldürüldü. Katiller, kullandıkları iki kalaşnikofu bırakarak kaçmışlardı.

Dönemin İstanbul Emniyet Müdürü **Kemal Yazıcıoğlu**’nun TBMM Susurluk Komisyonu’na 27 Aralık 1996’da verdiği bilgilere göre, cinayeti üç özel timcinin işlediğini içeren ihbar üzerine **Ayhan Çarkın, Oğuz Yorulmaz** ve **Ercan Ersoy** gözaltına alındı.

Gözaltıların ardından arayan ilk isim, DYP milletvekili, “korucubaşı” **Sedat Bucak**’tı. Bucak, “polislerin neden gözaltına alındığını” soruyordu. Yazıcıoğlu “*Bilmiyorum*” diye geçiştirecek, ardından defalarca arayan Bucak’ın telefonlarına çıkmayacaktı.

Olayı soran ikinci isim, dönemin İçişleri Bakanı **Mehmet Ağar** oldu. İstanbul’a gelen Ağar, Yazıcıoğlu’na havaalanında “*Mesele nedir, delil var mı*” diye sordu. Henüz “delil” yoktu, zira olay yeni soruşturuluyordu. Ağar “*Bu arkadaşlara bir de biz Ankara’da bakalım.*”

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kanlı liste için 18 yıl sonra gelen açıklama

Doğan Akın 29.11.2012

Tarih, 4 Kasım 1993.

Başbakan **Tansu Çiller** konuşuyor:

“Elimizde PKK’ya yardım eden Kürt işadamlarının listesi var. Listede 60 kadar isim bulunuyor. Devlet PKK’yla olduğu gibi, PKK’ya mali destek sağlayanlarla da her biçimde mücadele edecektir.”

Bu sözlerden 2,5 ay sonra, 14 Ocak 1994’te **Behçet Cantürk** ile başlayan cinayetlerde **Yusuf Ziya Ekinci, Savaş Buldan, Hacı Karay, Adnan Yıldırım, Namık Erdoğan, Medet Serhat, Faik Candan, Fevzi Arslan, Şahin Arslan** ve **Mecit Baskın** peş peşe öldürüldü.

Tarih, 2 Mart 1994.

Aynı başbakan, “*PKK’nın gölgesini Meclis’in üzerinden kaldırmakla yükümlüyüz*” diyecek, ardından TBMM’de gözaltına alınan DEP milletvekillerinin cezaevi serüveni başlayacaktı. Bir başka DEP milletvekili, **Mehmet Sincar**, daha önce “etkisiz hâle getirilmiş”, 4 Eylül 1993’te Batman’da öldürülmüştü.

Tarih, 30 Kasım 1994.

Aynı başbakan, Meclis Darbe ve Muhtıraları Araştırma Komisyonu (MDMAK) tutanaklarına göre, “*Başta Özgür Ülke olmak üzere bölücü örgütlere destek verici yayın yapanlarla etkin mücadele yöntemlerinin derhal uygulanması*” için “gizli” bir yazı ile talimat verdi.

Yazıdan birkaç gün sonra, 3 aralıkta **Özgür Ülke** bombalandı, bir kişi öldü, 17 kişi yaralandı.

Tarih, 7 Kasım 2012.

BDP'li **Sırrı Süreyya Önder**; MDMAK üyelerini yalısında konuk eden Çiller'e, o kanlı listeyi sordu. Tutanaklardan gözyaşlarını tutamadığı anlaşılan Çiller'den 18 yıl sonra gelen açıklamayı okuyalım:

"Evet, böyle bir liste geldi önüme.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Evet Hrant, Türklük aşağılandı

Doğan Akın 06.12.2012

Muammer Güler: AGOS Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink 19 Ocak 2007'de öldürüldüğünde İstanbul Valisi'ydi. Mülkiye müfettişlerinin haklarında soruşturma talep ettiği İstanbul Emniyet Müdürü ve İstihbarat Şube Müdürü hakkında soruşturma izni vermedi. Dink'in katledilmesinin ardından kamuda en yüksek dereceli memurluk olan "müsteşarlığa" terfi ettirilerek Türkiye'nin ilk Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarı oldu, AKP milletvekili olarak parlamentoya girdi.

Celalettin Cerrah: Dink öldürüldüğünde İstanbul Emniyet Müdürü'ydü. Cinayetten yaklaşık bir yıl önce Trabzon'dan İstanbul'a gönderilen istihbaratta, McDonald's bombacısı Yasin Hayal'in Dink'e suikasta hazırlandığı, keşif için İstanbul'a gelerek Ümraniye'deki abisinin fırınında kaldığı yazıyordu. Cinayetten sonra bu yazı ortaya çıkınca İstanbul Emniyeti mahkemeye istihbaratın değerlendirildiğini, ancak iki polisin verilen adreste bahsi geçen fırını bulamadığını rapor ettiklerini öne sürdü. Fakat Hayal için görevlendirildiği öne sürülen iki polisin sözü edilen gün sabah 09:00'dan gece 24:00'e kadar Fatih'te başka bir işle görevlendirildikleri ortaya çıktı. Hakkında ne soruşturma, ne dava açılabilen Cerrah cinayetten sonraki süreçte "valiliğe" terfi ettirilerek Osmaniye'ye atandı.

Ahmet İlhan Güler: Dink öldürüldüğünde İstanbul İstihbarat Şube Müdürü'ydü. Hakkında soruşturma açılması yolundaki başvurular dönemin valisi Güler tarafından iki kez reddedildi. İzleyen süreçte görevden alındı. Ancak Mayıs 2011'de Emniyet Genel Müdürlüğü Terfi Komisyonu'nca, "hakkında herhangi bir idari soruşturma yürütülmediği ve geçmişinde disiplin cezasına çarptırılmadığı" da gerekçe gösterilerek "1. Sınıf emniyet müdürlüğü"ne terfi ettirildi.

Şammaz Demirtaş: Trabzon'dan cinayet planına ilişkin istihbarat gönderildiğinde istihbarattan sorumlu İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı'ydı. Hakkında dava açılmadı. Rize'nin ardından Uşak Emniyet Müdürlüğü'ne atandı.

Nihat Ömeroğlu: Dink, AGOS'taki yazısında "Türklüğü aşağıladığı" iddia edilerek Şişli 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nce mahkûm edildi. Karar, temyiz incelemesini yapan Yargıtay'da da, Başsavcı'nın aksi yöndeki görüşüne rağmen onandı. Ömeroğlu, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nda Dink'in "Türklüğü aşağıladığı" ve cezalandırılması gerektiği yönünde görüş bildiren 18 hâkim arasında yer aldı. TBMM'de AKP oylarıyla Türkiye'nin ilk ombudsmanı (kamu başdenetçisi) seçildi. Seçildikten sonra "önündeki dosyanın Hrant Dink'e ait olduğunu bilmediğini, dönemin o kararı gerektirdiğini" savundu. Ombudsmanlığa aday olmak üzere TBMM'ye

verdiği dilekçeye göre “alkol kullanmıyor”.

Muhittin Mihçak: Yargıtay’daki oyunu Dink’in “Türklüğü aşağıladığı” yönünde kullandı. TBMM’de Başdenetçi Ömeroğlu’na yardımcı olarak seçilen beş kişiden biri oldu.

Ekrem Ertuğrul: Yargıtay üyesi olarak Dink’in cezalandırılması yönünde oy kullandı. İzleyen süreçte Yargıtay 9. Ceza Dairesi Başkanlığı’na getirildi.

Hasan Erbil: Dink’in mahkûm edilmesi yönünde oy kullanan üyeler arasındaydı. Daha sonra Yargıtay Başsavcılığı’na atandı.

Hasan Gerçekler: Yargıtay’daki oylamada Dink’in “Türklüğü aşağıladığı” iddiasına katıldı. Önce Yargıtay Başkanlığı’na, ardından Tahkim Kurulu Başkanlığı’na getirildi.

İdari yargı: Mülkiye müfettişlerinin talebine rağmen altı Emniyet görevlisinin soruşturulmasına izin vermedi. Bu kararın ardından AİHM, beş başvuruyu birleştirdi ve Dink’in korunmaması, cinayetin önlenmemesi, devlet yetkililerinin etkin soruşturulmaması gerekçesiyle Türkiye’yi dört kez mahkûm etti. AİHM’in bu kararından sonra, müfettişler dokuz kişi hakkında soruşturma talep ettiler. Ancak İstanbul Bölge İdare Mahkemesi, AİHM hükmüne rağmen görüş değiştirmede, soruşturmaya yer olmadığına karar verdi.

Hrant Dink: “Türklüğü aşağıladığı” iddiasıyla cezalandırıldığı süreçte organize bir şekilde hedef gösterildikten sonra öldürüldü. Hayattayken başvurduğu AİHM, öldürülmesinden sonra, cezalandırılmasına gerekçe gösterilen yazıyı “Türklüğü aşağılamak” değil “ifade özgürlüğü” kapsamında değerlendirdi ve Türkiye’yi tazminata mahkûm etti. Hükümet, geçen hafta, Türkiye’nin AİHM’de ceza almasına neden olan yargıçların terfi etmemesini de içeren dördüncü yargı reformu paketini görüştü!

Türklük: Evet, aşağılandı. Nasıl aşağılandığına buyurun siz karar verin...

Twitter: @DOGANAKINT24
dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Koç ve Sabancı’ya reklam tebligatı

Doğan Akın 13.12.2012

“2000’li yılların başından itibaren yaşanan süreçte üstlendiği siyasi pozisyon nedeniyle ‘Kemalist’ geleneğe bağlı medyanın eleştirileriyle karşı karşıya kalmıştır. Mesleki kariyerinin temelini ise, muhafazakâr medyanın yükselişinde ve endüstriyel gelişiminde oynadığı rol oluşturmaktadır. Yeni habercilik anlayışı, mizanpaj teknikleri ve ticari ünitelerin geliştirilmesi konusunda alışılmış kalıpların dışına çıkan isimlerin başında gelmektedir. Geleneksel medya sistemine karşı haber, reklam ve tiraj rekabetini profesyonel anlamda başlatan isimlerden biri olarak bilinmektedir. Ülkedeki sert medya rekabetinde öne çıkan isimlerden biri olan Karaalioğlu’nun, 12 Eylül 2010 Anayasa değişikliği referandumunun ardından ortaya attığı ‘Yeni Türkiye’ kavramı değişim sürecinin kavramsallaşmasında anahtar rol oynamıştır.”

Bu satırlar, "özgür ansiklopedi" *Vikipedi*'deki **Mustafa Karaalioğlu** maddesinin "Mesleki Kariyeri" bölümünden. Kayıtlı her kullanıcının anonim biçimde oluşturduğu *Vikipedi*'de ölçsüz ikramla dolu, ısmarlanmış bir kariyer karşısındayız. Mesela en fazla İstanbul'un 350 yıllık "Yeni Cami"si kadar yeni olabilecek "Yeni Türkiye" kavramını "ortaya atmak" ve böylece "kavramsallaşmasında anahtar rol oynamak" ne demektir, bilmiyorum.

Hemen her satırı densiz bir şaka gibi sıvayan bu "kariyer"i muhatabına ihbar ederek geçelim ve halen **Star/Kanal 24** grubu İcra Kurulu Başkanı olan **Karaalioğlu**'nun pazartesi yayımlanan tuhaf yazısına gelelim.

"Reklam bütçeleriyle korunan eski medya düzeni" başlıklı bu yazıda; "demokrat, çok sesli ve yaratıcı medya ekolünün sisteme ağırlık koymaya başladığı, 'yandaş' yaftalamasının bu muazzam ağırlık karşısındaki çaresizliğin eseri olduğu, ancak geleneksel medyanın toplumsal gerçekliğe direncinin de devam ettiği" savunuluyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Beklenmedik bir hadise

Doğan Akın 20.12.2012

"Her tutku düşmanıyla birlikte büyür..."

Birlikte geçtiğimiz Ankara Siyasal'ın koridorlarından *Cumhuriyet* ve *Milliyet*'e uzanan yılların ve yolların arkadaşı **Yasemin Çongar**'ın, *"Çok sevdiklerimiz, yarım bıraktıklarımız"* yazısı bu cümleyle başlar.

Yaklaşık iki ay önce beni *Taraf*'a davet eden Yasemin'in, kışkırtıcı bir belagatle insanî tutkuları anlattığı yazısında altını çizdiğim bu cümle, *Taraf*'ın beş yıllık serüvenine dair ne çok şey anlatıyor.

Ama ardından "Ve," diyor Yasemin, *"yarım kalmamış bir arzu artık arzu değildir"*.

Sona ermenin acısıyla ne kadar kuvvetli bir sulh oluş, değil mi?

Taraf için, gazetecilik umudunu kovalayanların hiç arzulanmayacağı son da, ancak böyle bir şey olabilir; doyulmamayı hak etmiş bir tutku.

Kendi hikâyesinde bütün bir medyanın hâl tercümesi de olabilmış bir gazete karşısındayız.

Taraf'a tuğrasını vuran **Ahmet Altan** ve **Yasemin Çongar** ile **Neşe Düzel**'in istifalarının ardından yapılan yorumları okurken, **Roland Barthes**'in *"Eiffel Kulesi"* üzerine denemesi geldi aklıma.

Barthes, yazısının girişinde **Guy de Maupassant**'ın, hiç sevmediği halde sık sık kulenin lokantasında öğle yemeğine gittiğini anlatır. *"Çünkü,"* der Maupassant, *"Paris'te onu görmediğim tek yer burası!.."*

"Taraf nihayet batıyor" umudu taşan yorumlar da aynı kör noktadan yapılıyor olmalı. Zira bu ülkede medyanın hâli, sadece, gazeteciliğin hapse düştüğü o sahte ışıltılı gazete binalarından görülemiyor.

Taraf, tiraj ve reytingler ile paraya hükmeden Türkiye medyası “hoşa gitme” vazifesiyle gözlerini kapamışken bu mışıl mışıl uykuyu kâbusa çeviren bir cesaretle ortaya çıktığından beri neler oldu?

Bazı yorumlara bakarsanız, hiçbir şey! Onlara göre bu beş yılda sadece zaman geçti.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan gizli dinleme ve izlemeleri nasıl meşrulaştırdı

Doğan Akın 27.12.2012

Başbakan Yardımcısı **Arınç**’ın “*Rezil bir noktaya geldi. Ciddi tedbirler almamızda fayda var*” dediğı yasadışı telefon dinleme ve izlemeler, “**bin nasihatten evla bir musibet**” gibi AKP kıyılarına da vurmuş bulunuyor. “*Ben de dinleniyorum... Evimin altındaki ofisimde bile dinleme cihazı bulundu. Derin devlet denen olay boş durmuyor*” sözlerine bakarsanız, Başbakan **Erdoğan** suçun adresinden kuşku duymuyor.

Başbakan’ın dinlenmesi vahim. Ancak evinin altındaki ofise kadar girebilen güçler başka şeyler de yapabileceğine göre Başbakan’ın nasıl korunduğı sorusu da çıkıyor ortaya.

Ama konumuz bu değil; konumuz, Erdoğan’ın, yasadışı izlemeleri araçsallaştıran bir başbakanlık icraatı da sergilemiş olması.

Hâkimleri, savcılar, siyasetçileri, askerleri ve gazetecileri, velhasıl hemen her kesimi hedef alan yasadışı dinlemelerin hiçbirini aydınlatılamazken bu fasıldaki tek tutuklamanın Başbakan’ın işadamı **Remzi Gür** ile yaptığı telefon konuşması kayıtlarının sızdırılması üzerine yapıldığını not düşüp, devam edelim.

Türkiye’deki önemli bürokratik görevler arasında olan Gelir İdaresi Başkanlığı’na atanan ve süratle bu görevden uzaklaştırılan **Mehmet Akif Ulusoy** olayını hatırlıyor musunuz?

“Hesap uzmanı” kökenli müteedeyin bir bürokrat olan Ulusoy, 16 Kasım 2007’de atandığı bu görevden Mart 2009’da uzaklaştırıldı. Ulusoy’u gözden düşüren, “Maliye Bakanı’nın yönlendirmesi üzerine” Doğan Yayın Holding Başkan Yardımcısı **Soner Gedik** ile yaptığı telefon görüşmesi oldu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yavaşlamazsan anlayamazsın

Doğan Akın 03.01.2013

Kronolojik bir rastlantıdan mı ibaretiz?

Yılın en ıssız, yılbaşı gecesinden artakalan yorgunlukla bir kez daha uyutulan ilk gününde uyanmış bir soru...

Cevap, insanların büyük bir bölümünü parantezine alıyor, evet!

Dünya, Güneş etrafında kusursuz bir inatla dönerken sonsuz ve soyut zamanı işaretlemeye çabaladığımız takvim yapraklarında ne çok hikâye birbirine benziyor.

“Ne kadar çabuk geçti koca bir yıl” değil mi!

Peki, siz ne kadar hızlı geçiyorsunuz zamanın içinden?

“**Smoke**”u (*Duman*) izlemiş miydiniz? **Wayne Vang**’in şahane bir Noel finaliyle noktaladığı filmde **Auggie** (Harvey Keitel), Brooklyn’de bir tütün dükkânı işletmektedir. Brooklyn’deki bir çatışmanın serseri kurşunu işine gitmekte olan karısı **Ellen**’ı öldürdüğünden beri sesi soluğu kesilmiş yazar **Paul** de (William Hurt) bu dükkânın müdavimleri arasındadır.

Bir akşam Auggie tam kepengi indirirken Paul gelir koşarak; her gün uğrayıp aldığı sigarası bitmiştir. “*Peki*” der Auggie, kepengi açar, içeri girerler. Dükkânda Paul’ün daha önce gözüne takılan fotoğraf makinesinin sırrı da açılan biralar eşliğinde çözülecektir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tansu Çiller ve Nimet Baş; tarihselliğin talihsizliği

Doğan Akın 10.01.2013

Tansu Çiller’in her konuşması, maziye bir kez daha yürürlüğe sokuyor. Şimdiki zamanda ancak “iddia” seviyesinde kulak verilebilecek bir siyasetçi karşısındayız.

Çiller, son olarak, MİT’in medyaya yansıyan haberlerle hazırladığı “**Çiller Özel Örgütü**” haberleri üzerine konuştu. MİT’in dosyasında, yıllar sonra yazdığı kitapta Çiller’in özel bir örgüt kurduğunu anlatan danışmanı **Memduh Bayraktaroğlu**’nun anılarının yer almadığını not edelim.

Çiller, *Milliyet*’ten **Fikret Bila**’ya yaptığı açıklamada “özel örgüt” haberlerini yalanlarken önemli bir iddia ortaya attı:

“Ben Meclis Darbeleri Araştırma Komisyonu üyelerini kabul ettiğim zaman da bu iddialara benzer sorular bana yöneltildi. Sanıyorum Mehmet Şeker Bey sordu. Bu soru bana yöneltilince Komisyon Başkanı Sayın Nimet Baş orada bana bir not göndererek ‘Cevap vermeyin, bunlar mesnetsiz iddialar’ dedi..”

Meclis Darbe ve Muhtıraları Araştırma Komisyonu (MDMAK) Başkanı **Nimet Baş**’ın, Çiller’e hayranlık içeren ifadelerini daha önce tutanaklardan yansıtmıştım. Ancak Çiller’in bu sözlerini ihtiyatla okudum. Zira, ABD’de sakladığı servet ortaya çıkınca “Şehit Anaları Vakfı’na bağışlamayı” taahhüt eden, daha sonra bu sözün semtine bile uğramayan Çiller’i, mазisini hatırlamadan dinlemek mümkün değil.

Diğer yandan hayranlıktan vazife çıkardığı anlaşılan Nimet Baş, Çiller’e mesajının “*isterseniz cevap vermeme hakkınız var*” gibi bir içerik taşıdığını duyurarak ancak kısmî bir düzeltme yapabildi ve siciline sorunlu bir kayıt düşmüş oldu.

MDMAK, önemli bir çalışma yapmakla birlikte bazı süreçlerin üzerine yeterince gitmediği anlaşıyor. Misal, tutanakları okuduğunuzda Susurluk skandalında ortaya koyduğu ilişkileri tek başına bünyesinde barındıran

Ömer Lütfi Topal cinayetinin üzerinde durulmadığını görüyorsunuz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dünyadan Türkiye'ye barış için dokuz madde

Doğan Akın 17.01.2013

İmralı'da başlayan diyalog süreci, önemli bir gerçeğin üzerine inşa ediliyor. Zira askerlerin siyasi güç kullanabildiği bir Türkiye'de böyle bir süreç başlatılamazdı. AKP Genel Başkan Yardımcısı **Mehmet Ali Şahin**'in, açılım sürecinin başında önemli bir rol oynayan eski MİT Müsteşarı **Emre Taner**'in, askerlerin engellemesi üzerine İmralı'ya gidemediğini açıklaması da bu gerçeği ortaya koyuyor.

Peki, Paris'teki cinayetler gibi birçok provokasyona da sahne olabilecek bu süreç nasıl ilerleyecek?

Çatışma çözümleri üzerine dünyada önemli çalışmalar yapmış Prof. **Vamık Volkan**, **T24**'te yayınlanan yazısında, " tarafların birbirini hürmetle dinleyebilecekleri toplumsal bir sürecin başlatılmasının" önemini vurguluyordu.

Kürt sorunu için "**karşıdakini dinleme**" aşamasını "**anlama**" süreci takip edecek mi, henüz bilmiyoruz. Ancak benzer süreçler konusunda dünyada yaşanmış önemli tecrübeler var. TÜSİAD'ın geçen yıl düzenlediği "**21. Yüzyıl'da Devlet ve Birey**" konulu forumda önemli bir sunum yapan **Brian Currin**, bu tecrübeleri paylaşmıştı. Güney Afrikalı bir insan hakları savunucu olan Currin, ülkesinde Hakikat Uzlaşma Komisyonu'nun kurulmasında etkin olmuş bir isim. 1987'de **İnsan Hakları Avukatları Ulusal Birliği**'ni kuran; Sri Lanka, Ruanda, Kuzey İrlanda ve Orta Doğu'da siyasal dönüşüm süreçlerinde görevler üstlenen Currin, "**aracılık, uzlaşma ve müzakere**" konularında 20 yıllık bir tecrübeye sahip.

BASK bölgesinde ETA ile Fransız ve İspanyol hükümetleri arasında uzlaşma arayan **Uluslararası Temas Grubu**'nda da yer alan Currin'in, "**müzakerelere dayalı barış süreci için**" İstanbul'da anlattığı dokuz önkoşul veya gerekliliği özetlemeye çalışacağım.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gazetecilikten 'şovmenliğe' Birand

Doğan Akın 24.01.2013

Mehmet Ali Birand'ın ardından yazılanlar da gösterdi ki, öldükten sonrası kalanlara dairdir. Kimi "kendi Birand'ını" yazdı, kimi Birand üzerinden görüşlerini, kimi onunla özdeşleştirdiği gazetecilik anlayışını. Ortak payda, Birand'ın, tek kanallı Türkiye'de dünyayı gazeteciliğe açmasıydı.

Doğru bir değerlendirme bu. Peki, Birand'a dünyadan bakıldığında nasıl bir tablo ortaya çıkardı?

"Gidenin arkasından kötü konuşulmaz" inancının, nesnel bir değerlendirme çabasını neredeyse yok ettiği bu topraklarda önemli bir soru bu.

Oysa gerçekten özel bir "hikâye" karşısındayız. Birand'ı çocukken sakat bırakan talihsiz bir başlangıcın ardından her hâl ve koşulda "başarı"ya odaklanmış, çok emek harcanmış bir hikâye.

Birand'ın gazeteciliğini yer yer tartışılır yapan mesele de burada karşımıza çıkıyor. Özellikle gazeteciliğinin nispeten erken dönemlerinde ortaya koyduğu habercilik, izleyen dönemde "başarı" hedefiyle çatışabildi. Birand, bazen salt gazeteciliği "başarı" için yeterli görmeyebildi.

Misal, Türkiye-AB pazarlığı sırasında yaptığı o konuşmayı hatırlayın. Gazeteci olarak Strasbourg'da bulunan Birand, İstanbul'da patronuyla konuşurken, gazetecilikle açıklanamayacak bir misyona soyunmuştu:

"Mehmet burada işler kötüye doğru gidiyor. Bugün bizim gruptaki bazı gazetelerden çarpık sesler çıkmış, onları sustur. Ben buraya hâkim olmaya çalışıyorum. Biz bu adamın (Başbakan Erdoğan) arkasında durmazsak bu adamı yerler. Sen o yüzden İstanbul'dakileri sağlam tut."

Birand patronundan, kendisi gibi düşünmeyen meslektaşlarının çıkardığı "çarpık sesleri susturmasını" istiyordu.

"Başarı" peşindeki gayret; ekrana yansıdığından habersiz bu konuşmasında olduğu gibi Birand'ın serüveninde gayretkeşliğe de evrilebilmişti.

Çocukken geçirdiği kaza, Galatasaray Lisesi, **Vehbi Koç**'un desteğiyle gittiği Londra'daki ameliyatlar sırasında ikinci yabancı dili öğrenmesi, **Abdi İpekçi**'nin **Milliyet**'inde kendisine yer açması, dünyasını değiştiren Brüksel yılları, **TRT**'de başlattığı **32. Gün, Emret Komutanım**'la askerlerin dünyasını kamuoyuna açışı, **Öcalan**'la yapılan ilk röportaj... "Mehmet Ali Birand" deyip iki noktayı üst üste koyduğunuzda onun için peş peşe yazılabilen bu satırlar ne kadar çok hayatı tek hikâyede topluyor...

Peki, neden "bu mazi, bu sonucu hak ediyor muydu" sorusu da ilişkiliyor Birand'ın serüvenine?

Cevap, yine o "başarı" yemininde beliriyor.

2005'te üstlendiği anchormanlık mesaisini anlatırken (*Hürriyet*, Hakan Gence, 6 Eylül 2012), **Kanal D** haberleri için nasıl bir sınır çizdiğini hatırlıyor musunuz?

"Kimse gelip 'Şu lafları söyle, bunları söyleme' demiyor. Tabii ben de neyi söyleyip söylemeyeceğime dikkat ediyorum. Mesela bir Kürt sorununda Başbakan'ın kırmızıçizgilerini biliyorum..."

"Darbeleri Araştırma Komisyonu'nda "Asker bize 'şöyle yazın' demiyordu, biz zaten hazırдық" diyen de Birand'dı.

Reyting (ve reklam) rekabeti haber bültenlerine eğlenceli olmayı da dayatırken rodeocu azmiyle bir kanalın başında kalma "başarısının" bedeli gazetecilik olabiliyor. Zira Başbakan'ın o kırmızıçizgileri nedeniyle Uludere katliamı saatlerce TV bültenlerine giremiyor, Diyarbakır mitingleri "haber değeri" kazanamıyor.

Evet, Birand Türkiye'de gazeteciliği dünyaya açtı. Ama o rodeo, yeri geldi can attığı dünyaya kapattı da Birand'ı. 1980'lerin Türkiye'sinde **Abdullah Öcalan** ile Bekaa Vadisi'nde görüşebilen Birand, 2010'ların Türkiye'sinde Suriye Devlet Başkanı **Beşşar Esed** ile görüşmeye gidemedi. Malum; randevu alındı, ama Birand ve gazetecilik Başbakan'ın kırmızıçizgilerine takıldı.

Kanal D'de ana haber, **32. Gün**, köşe yazarlığı, **Bir TV**'nin sahipliği ve eş zamanlı olarak uzun süre üstlendiği **CNN Türk**'ün Yayın Yönetmenliği yalınkatlaştırdı da Birand'ı. Bu sıkışıklıkta "gazetecilik tutkusu" ve "başarı" yine yan yana değildi.

"Biliyorum zaaf larım var, hatalarım oldu" diyordu Birand. **Son Darbe: 28 Şubat** belgeseli ile kitabına tek başına imza atmasını da bu fasılda görmek gerekir. Zira kendisinin de mağdur edildiği dönemin belgeselinin önemli bir bölümünde, adını anmadığı meslektaşlarının emeği vardı.

Evet, Birand büyük bir kayıp. Ardından dökülen gözyaşları hürmeti hak ediyor. Ancak Birand'ın kırmızı çizgileri umursamadan yaptığı gazetecilik de, o çizgilere hürmet ettiği gazetecilikle karıştırılmamayı hak ediyor.

Bu nedenle o soru Birand'ın kendi serüveninden çıkıyor; bu mazi bu sonucu hak ediyor muydu?

Ne Birand'ın kırmızı çizgileri umursamadığı yılları, ne gazeteciliği, ne de bu ülkenin insanlarını hor görmeyeceksek; hayır.

Eşi **Cemre Birand "Mehmet Ali büyük bir şovmendi"** sözleriyle, kırmızı çizgili yılları kast ediyor olmalı.

Yarattığı sempati, naifliği, doğurganlığı, yer yer başarıya sadakat duygusuna yenilen gazetecilik tutkusu, nişan alma hüneri, özeleştirileri, cesareti, korkuları, enerjisi, sahiciliği ve zaaf larıyla çok renkli bir koalisyondu Birand. Ölümün elinden çok şey kurtardı.

Yattığı yer Birand'ı incitmesin...

Twitter: @DOGANAKINT24
dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Önyargı' örgütünün 'yasadışı' eylemleri

Doğan Akın 31.01.2013

Metin Toker'in o sözünü hatırlar mısınız?

"Burası Türkiye. Burada Türkler yaşar ve böyle yaşar!.."

Bir ülke düşünün ki; muhalefetin yanı sıra devlet başkanı, parlamento başkanı, hükümet başkanı, başbakan yardımcıları, adalet bakanı ile hâkim ve savcıların atamalarından sorumlu yüksek bürokrati gereksiz ve uzun tutuklama sürelerinden yakınsın. Ama buna rağmen o ülkede oluruna getirilen herkes "terör örgütü yöneticiliği, üyeliği veya propagandası" suçlamasıyla tutuklanıp yıllarca hapsedilebilsin.

Hükümetten gelen açıklamalara bakarsanız, sorun mevzuatta değil, uygulamada. Madem yasalarda hiç sorun yok, aşağıda özetlediğim yakınmaları, devleti, parlamentoyu ve hükümeti dize getirmiş bir **"örgüt"**ün **"yasadışı"** icraatı hakkında suç duyurusu gibi de okuyabilirsiniz.

» **Cumhurbaşkanı Gül:** Seçimlere yasal olarak katılmış, halkın oyunu almış, milletvekili sıfatını taşımaya hak kazanmış herkesin, haklarında kesin yargı kararları ortaya çıkana kadar yasama faaliyetine katılması gerektiğini düşünüyorum. Gazeteciler, haberciler ve bir bütün olarak medya mensuplarının halkı haberdar etme görevlerini yerine getirirken hiçbir engelle karşılaşmamaları da temel esastır. Hiç kimse fikirleri ve fikirlerini medya yoluyla açıklaması yüzünden hapse düşmemelidir. (1 Ekim 2012)

» **Başbakan Erdoğan:** Şu anda içeride 400'e yakın emekli muvazzaf subay astsubayımız var. Bir ara bir ajan

meselesi çıktı. Şimdi hele hele çok daha ağır olanı, yani örgüt kurmaktan, örgüt elemanı olmaktan. Şimdi böyle bir şeyin delilleri kesinse ver hükmünü işi bitir. Ama elinde kesin hükümler yok da sen yüzlerce subayı astsubayı örgüt elemanı olarak veya örgüt kuran olarak, hele hele Genelkurmay Başkanı'nı kalkar da bu şekilde değerlendirirsen burası Silahlı Kuvvetler'in moral değerlerini alt üst eder. O zaman terörle nasıl mücadele edecek bu insanlar? (18 Ocak 2013)

» **TBMM Başkanı Çiçek:** Bazı sanıklar var ki, bir kısmı ileride beraat ettiği takdirde verdiğiniz hasarı ve sıkıntıları hiçbir şeyle telafi edemezsiniz. Kaçma, delilleri karartma tehlikesi yoksa; zaten dava açılmış, 10 celse, 20 celse olmuş. Halen bu kişiyi "delil karartacak" düşüncesiyle tutuklamak CMK 100. Madde ruhuna da, tutukluluk süreleri iradesine de, adli kontrol müessesesi ihtiyacına da aykırıdır. Bunları pekâlâ, suçu sabit olursa, hükümle tutuklayabilirsin. (...) Tutuklu milletvekili meselesini yargı çözecek. Ya bir an evvel bu davaları bitirir ki benim de şikâyetim buradadır ; bitiremedi, halen yeni yeni birleştirmeler var. O zaman bu iş dava olmaktan çıkıyor, pehlivan tefrikasına dönüyor. (9 Haziran 2012)

» **Başbakan Yardımcısı Arınç:** Yargı paketinin çıkarılmasının tek amacı haksız tevkiflerin, uzun tutuklulukların asgariye indirilmesiydi. Yani yargıda görev alanlar, eğer özgürlükçü bir anlayışla olaya bakabilseler, bugünkü sıkıntılarımızın çoğundan kurtulurduk. (28 Ocak 2013)

» **Başbakan Yardımcısı Babacan:** Yargı sürelerinin mutlaka kısalması gerekiyor. Öngörülebilir kararlar gerekiyor. İktidara geldiğimiz ilk sekiz buçuk- dokuz yılında savcı ve hâkim sayımızı çoğaltmadık. Yapmak istediğimiz her alım bizzat yargı tarafından engellendi... İnsanları tutuklayıp içeri atıyorsunuz, yıllarca kendileri hakkındaki hükmün ne olacağını bilmeden hapislerde duruyorlar. (...) İnsanların hayatı kararıyor. (16 Mart 2012)

» **Adalet Bakanı Ergin:** Darbe ve muhtıralar karşısında hiçbir hâkim- savcı istifa etmedi. Tepki göstermek bir yana, yüksek yargımızın başkanları, başkanlar kurulu hükümete karşı siyasi açıklamalar yaparak, bildiriler yayınlamaya siyasete müdahale etmişlerdir. Anayasa'da yerindelik denetimi yapılamayacağı açıkça belirtilmesine rağmen Anayasa'nın ve kanunların çok açık hükümlerini hiçe sayıp, yetki gaspında bulunarak yasamaya ve yürütmeye hukuk dışı müdahalelerde bulunmuşlardır.

Tutuklu yargılanmalarla ilgili problem yasalardan kaynaklanmıyor, uygulamalardan kaynaklanıyor. 2004 ve 2005'te yaptığımız ve bugün yürürlükte olan yasaların hedefi keyfî tutuklamaları kaldırmaktı. Tutuklamayı bir tedbir olarak kullanmaktı. Bugün tartışılan tutuklama kararlarının çoğu yasadan ziyade uygulamadaki hatalardan... (25 Haziran 2010 - 24 Temmuz 2011)

» **HSYK 1. Daire Başkanı İbrahim Okur:** Özel Yetkili Mahkemelerde (ÖYM) savcı ve hâkimlerinin ruh hâlini, basketbol ya da voleybol maçında başlamadan önce saha ortasında kafa kafaya vererek galibiyet kararlılığı sergileyen sporcuların ruh hâline benzetiyorum. Bu psikolojinin de etkisiyle kendilerine eleştiri getiren herkesi, mesela beni, gerçekleri görmemekle suçluyorlar. "Biz böyle yapmasak ülke elden gidiyor. Biz bu direncimizle memleketi kurtarıyoruz. Siz bu dosyaları görseniz, içindekini okusanız böyle düşünmezsiniz" inancındalar. (...) Yargıtay'ın da kendisini gözden geçirmesi (...) artık oturup özgürlükçü liberal bir yaklaşım benimsemesi lazım. (29 Haziran 2012)

Twitter: @DOGANAKINT24
dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakan, Haberal için ne düşünüyor

Doğan Akın 07.02.2013

"Halk günlük yaşar" der Demirel ve "Dün dündür, bugün de bugün".

2002 seçimlerinden sonra ilk ziyaretini Demirel'e yapan **Erdoğan** döneminde de hayat, hafızanın pek itibar görmediği hikâyelerle cereyan ediyor. İşte size güncel bir "dün dündür" hikâyesi...

Prof. **Mehmet Haberal**, organ nakli ve yanık tedavisinde dünyanın tanıdığı, "ilk"lere imza atmış öncü bir hekim. Dindar biri olan ve cezaevindeyken milletvekili seçilen Haberal, malum; koyu bir milliyetçi, kararlı bir AB düşmanı, yeminli bir AKP ve cemaat muhalifi.

13 Nisan 2009'da gözaltına alınan Haberal, 17 Nisan 2009'dan beri Ergenekon davasında tutuklu. 6 Ocak 2012'den beri cezaevinde bulunan eski Genelkurmay Başkanı **İlker Başbuğ** gibi Haberal da "silahlı terör örgütü yöneticiliği" iddiasıyla suçlanıyor, "TBMM ve hükümeti ortadan kaldırmaya teşebbüs ettiği" öne sürülerek hakkında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası isteniyor. Önemli ölçüde Haberal'ın telefon konuşmaları ile özel notlarına dayanan iddianamede "şiddet, terör" unsuru içeren deliller var mı, dersiniz, ben rastlamadım.

Avukatları, "hayati tehlikeyi gösteren raporlara rağmen Haberal'ın tahliye taleplerinin gerekçesiz olarak geri çevrildiğini" belirterek dava açtılar. Dilekçede, "tutuklama terör örgütü yöneticiliğinden yapılmasına rağmen sorguda bu konuda tek soru sorulmadığı, tahliyenin kaçma ve delilleri karartma ihtimali gerekçesiyle reddedilmesinin hukuka uygun olmadığı" öne sürüldü.

Dava kapsamında İstanbul'da 14. Ağır Ceza Mahkemesi hâkimleri **Rüstem Eryılmaz, Resul Çakır, Kemal Can, Yakup Hakan Günay, Mehmet Faik Saban**; 9. Ağır Ceza Mahkemesi hâkimleri **Nurettin Ak, İdris Aslan** ile 12. Ağır Ceza Mahkemesi hâkimleri **Vedat Yılmaz Abdurrahmanoğlu ve Ali Efendi Peksak**'tan tazminat talep edildi.

Yargıtay 4. Hukuk Dairesi, dokuz hâkimi 1500'er lira tazminat ödemeye mahkûm etti. Gerekçede "AİHM kararlarına göre tutukluluğun devamı için somut olgular gösterilmesi gerektiği" vurgulandı. Ayrıca AİHM'in, her tutukluluk için otomatik gerekçe hâline getirilen "kaçma ve delilleri karartma" şüphesini "basmakalıp gerekçe" olarak nitelendirdiğinin altı çizildi. Daire, "teknik imkânlarla rağmen kaçma ve delilleri karartma ihtimalinden söz edilmesini inandırıcı bulmadığını, tutuklu yargılamanın kural hâline getirilmesinin masumiyet karinesi ve adil yargılanma hakkını ihlal ettiğini" de kayda geçirdi.

İtiraz üzerine Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 5 Kasım 2010'da, mahkûmiyet kararını 14'e karşı 29 oyla, tazminat miktarını daha sonra ele almak üzere, "gerekçe" yönünden onadı.

Kararın gerekçeleri size de tanıdık geldi mi?

Evet, aynı gerekçeleri bugün Erdoğan, askerlerin tutuklanmasını eleştirirken seslendiriyor:

"Başta eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ olmak üzere, diğer generallerimizin hiçbirine alışılmış anlamda 'terör örgütü mensubu' demek çok ciddi bir yanıltır. Bu tanımlamayı yapanlar şu anda bulundukları makam itibarıyla kendilerini sağlamda görseler bile tarih onları affetmez... Bunun affedilir bir yanı yok, çok ciddi bir yanlış.

Tutuklu yargılama için **gerekçeli** şart getirmek suretiyle bu ayrıntılı **gerekçeli şartı** 3. Yargı Paketi'nde ayrıca bunu getirdik. Buna yönelik olarak da adli kontrol uygulayarak tutuksuz yargılama zaten mümkün hâle geldi..."

Gördüğünüz gibi; hem tutuksuz yargılama esası, hem kaçmayacağı ve delil karartmayacağı belli insanların tutuklanmaması, hem de tutuklama için "ayrıntılı gerekçe" gösterilmesinde Erdoğan'ın görüşleri ile Yargıtay'ın gerekçeleri birebir örtüşüyor.

Peki, Erdoğan, tahliye taleplerini reddeden hâkimlere tazminat kararı üzerine ne demişti? Hatırlayalım, tarih 17 Haziran 2010:

"Üst mahkemenin ceza vermesini hukuk adına çok ciddi bir sıkıntı olarak görüyorum. Bugüne kadar olmamış ve yeni kapıların açılmasına mesnet teşkil edecek bir adımdır. Henüz yargı süreci devam ederken Anayasa'yı çiğneyerek böyle bir kararı verme yetkisini üst mahkeme nereden buluyor? Bu bir. İkinci bir konu, bundan sonra mahkûm olanından tutuklusuna kadar hepsi için böyle bir kapı açılacak mı? Açılacak. Şimdi herkes müracaat edip aynı şekilde bu tür davaları açmak suretiyle kendilerine çıkış yolu arayacak mı? Arayacak. Peki, bunun altından neyle kalkacaksınız? Hangi hukuka, hangi maddeye dayalı olarak bu adımı atıyorsunuz? Bunun ideolojiden ayrı bir yanı olamaz. (...) Yargı o kararla birlikte güvenilirliğini adeta bitirmiştir. Bunu böyle bilin, bitirmiştir. Dokuz hâkime böyle bir cezayı verdiğiniz andan itibaren bu ülkede artık yargının güvenilirliği kalmaz."

Tepki bu sözlerle sınırlı kalmadı. Yasa değişikliğiyle (9 Şubat 2011) soruşturma ve davalara ilişkin kararlar nedeniyle tazminat davasının sadece devlete karşı açılabilceği hükme bağlandı. Haberal da bu noktada davadan feragat etti.

Başbuğ'un "terör örgütü yöneticiliği" ile suçlanması elbette tuhaf. Ama generaller sözkonusu olduğunda "masumiyet karinesi" sayılan mesleki statünün, dünyanın tanıdığı bir hekim ve milletvekili sözkonusu olduğunda Başbakan nezdinde işe yaramaması da tuhaf.

Tabloya, protesto hakkını kullanırken "terörist" suçlamasıyla hayatları karartılan öğrencileri, çevrecileri, çalışanları ekleyin...

Bu kadar adaletsiz bir ülke için nasıl bir sebebiniz olabilir?

Twitter: @DOGANAKINT24

dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Türkiye devleti' nasıl kuruldu

Doğan Akın 14.02.2013

Deniz Baykal'ın, CHP grubunda yaklaşık üç yıl sonra yaptığı konuşma, **Kılıçdaroğlu** yönetimine bugüne kadar yapılan en etraflı, en organize uyarı sayılabilir.

"Siyaset bilimi doçenti" Baykal, bütün hayhuyu içinde yenileşme emareleri de taşıyan CHP yönetimine yeni anayasa süreci üzerinden bir mazi çıpası attı. Türkiye'nin bekasını "CHP'nin değişmemesine" bağladı. Kendisini de kenara çeken sürece, dolayısıyla Kılıçdaroğlu yönetimine, **"Türkiye'yi değiştirmenin ilk aşaması CHP'yi değiştirmektir"** sözlerinde somutlaşan itirazlar yöneltti.

İktidara yerinde eleştiriler de yönelten Baykal'ın uzun konuşmasında CHP açısından sorun, "değişmemek" dışında hiçbir şey önermemesiydi.

Peki, ulusalcı kanadı himaye etmekle de eleştirilen Kılıçdaroğlu'na ulusalcı kanat tarafından ayar verilmeye çalışılmasının sebebi ne olabilir?

Cevabın bazı ipuçlarını, başta "Demokrasi" ve "Sivil Toplum" başlığını taşıyanlar olmak üzere, CHP Bilim Yönetim ve Kültür Platformu'nun Prof. **Sencer Ayata** başkanlığında hazırladığı raporlarda bulabilirsiniz. Zira Kılıçdaroğlu'nun, CHP'yi "CHP koalisyonu"nu dağıtmadan dönüştürme çabasına ilişkin bazı yansımaları bu raporlarda görüyoruz. Misal; cemaatlerin CHP tarihinde ilk kez "güvenlik meselesi" olarak değerlendirilmediği o raporlarda, CHP içinde tartışma yaratan "vatandaşlık" tanımı üzerine önemli bir formül var. Okuyalım:

"Etnik, dini kimliği ne olursa olsun tüm yurttaşlar eşittir. Yurttaşlık, tek bir kimliğe referansla değil, kimliksel çoğulculuğu içerecek bir şekilde tanımlanmalıdır. Bu ülkenin tüm yurttaşları, farklı kimliklerini koruyarak Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlığının şemsiyesi altında yerlerini alabilmelidirler." (Demokrasi Raporu, sayfa 46)

"CHP koalisyonu" demiştik. Baykal; Kılıçdaroğlu'nun kendisinin açıkladığı rapordaki bu yaklaşımı "ulus-devletin yıkılmak istendiği" iddiasıyla reddederken **"Türk tanımının daha kucaklayıcı olduğuna inanmaktayım"** dedi.

Acaba gerçekten öyle mi?

TBMM'de kurulan Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nda CHP'yi temsil eden isimlerden, eski AİHM yargıcı **Rıza Türmen**'e göre, hayır! Türmen, Baykal'ın, vatandaşlık tanımında koruyucu bir gönderme yaptığı 1982 Anayasası'na da işaret ederek bakın ne diyor:

"II. Dünya Savaşı'ndan sonra meydana gelen gelişmeler, vatandaşlık kavramına yeni bir anlam kazandırdı. Bireylerin belirli bir ulus-devlete üye oldukları için değil, insan oldukları için doğuştan bazı temel hak ve özgürlüklere sahip oldukları inancına yol açtı. Bu durum vatandaşlık ile ulus-devlet arasındaki bağı kopardı. Özgürlükçü, birlik ve bütünlük yaratan bir anayasa istiyorsak, etnik bir üst kimliğe dayanan bir vatandaşlık tanımından vazgeçmemiz gerekiyor. (...) 1982 Anayasası'nda olduğu gibi, 'Türk devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür' gibi bir tanımın yeni Anayasa'da tekrarlanması (...) yanlış olacak. 'Türk' sözcüğünün etnik anlamı olmayan bir ortak üst kimlik olabilmesi için her şeyden önce başka etnik grupların da bunu kabul etmesi gerekir. Oysa böyle bir kabul yok. O zaman 'Türk' sözcüğü bir ortak kimlik işlevi görmeyecek." (Milliyet, 10 Ocak 2012)

Peki, "ulus-devlet" ile "Türk vatandaşlığı" arasında hayati bir bağ kuran Baykal'ın işaret ettiği "milli mücadele" sürecinde "ulusal devlet" nasıl inşa edildi?

"Ulusal devlet"in inşa süreci

Milli mücadele; "Allah'ın iradesini temsilen itaat isteyen padişah"a karşı meşruiyetini, halkın temsili ve egemenliğinde inşa ederek örgütlendi. Bu dönemde; özellikle Balkan yenilgisinden sonra Osmanlıcılık ve ümmetçiliğe karşı ulusçuluğun gelişmesi ve Anadolu'ya geçişin ardından kesinleşen "ulusal devlet" planına rağmen "ulusçu bir dil"e tanık olmayız. Milli mücadelenin "koalisyon" niteliği ve büyük devletlerin bu toprakları etnik temelli bölme planlarının da dikkate alınmasının bir sonucudur bu. Prof. **Bülent Tanör**, bu dönemi anlatırken "savaş demokrasisi" ifadesini de kullanır.

1920’de Meclis’in açılması, Osmanlı’yı daha saltanat kaldırılmadan iktidarsızlaştırırken yeni devleti haber verir. 20 Ocak 1921’de kabul edilen Teşkilat-ı Esasiye Kanunu ile “Türkiye Devleti”nin (Madde 3) kuruluşu ilan edilir.

Türkiye’yi, sadece 1. Madde değişikliği ile 1923’te “cumhuriyet” rejimine geçiren 1921 Anayasası’nda bir kez bile “**Türk**” ifadesi kullanılmaz. Ulusal devleti inşa eden bu metinde sadece “**Türkiye**” (iki kez) demek yeterli görülmüştür.

“**Türklük**” vurgusu, 1924 Anayasası ile yürürlüğe girer. Türkçülüğün resmî ideoloji olarak öne çıkarıldığı bu süreçte, mevzuattan eğitime her alanda tahkim edilen Türk milliyetçiliğinin, Türklüğün “üst kimlik” olmasını nasıl engellediğine de tanık oluruz.

Rıza Türmen, ulus-devlet ile vatandaşlık arasındaki geleneksel bağın koptuğunu vurgularken, size de, **Maurice Duverger**’yi hatırlatıyor mu? Güncel bir tarih okuması için eşsiz bir hatırlatma yapan Duverger’yi?

Tarih toprağın anası olduğu kadar, kızıdır da!..

Twitter: @DOGANAKINT24

dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dikkat et, başın öne eğilmesin

Doğan Akın 21.02.2013

BDP milletvekillerinin Sinop’ta kuşatıldığı haberini alınca **Sabahattin Ali**’yi düşündüm. **Sinop Cezaevi**’nde geçirdiği günleri, oradan yazdığı mektupları, şiirleri, öyküleri...

“**Atatürk’e hakaret ettiği**” gerekçesiyle **1932’de Konya’da tutuklanan** Sabahattin Ali’ye verilen **12 aylık hapis cezası**, temyiz başvurusunun ardından **14 aya çıkarılır**. Yaklaşık beş ay **Konya Cezaevi**’nde yatan yazar **10 Mayıs 1933’te Sinop’a nakledilir**. “Karadeniz Vapuru” ile mevcutlu olarak Sinop’a götürüldüğü gece, hayatının en kötü gecelerinden biridir. “*Niçin ölmemeli Ayşe; niçin hayat dedikleri bu korkulu rüyayı görmekte bu kadar ısrar etmeli*” diye yazar.

Henüz **Aliye Hanım**’la evlenmemiş, canından çok sevdiği kızı **Filiz**’i eline almamıştır. Yeşil mürekkepli mektuplar “*İki Gözüm Ayşe*” diye başlar. Yüksek Muallim Mektebi öğrencisi olarak tanıdığı **Ayşe Sıtkı**’ya cezaevinden mektuplar, öyküler, şiirler yazar. (**İki Gözüm Ayşe**, Bilgi Yayınevi, Ayşe Sıtkı İlhan– Doğan Akın)

Cezaevinden ilk mektubu 15 Mayıs 1933’te gönderir. Biraz Sinop’u, biraz cezaevini anlatmaktadır:

“Sinop Hapishanesi fena değil, birkaç da ortamektep muallimi tanıdık çıktı.

(...)

Emniyet-i umumiye bermutad (alışıldığı gibi –D.A.) Sinop polisini de seferber yapmışa benziyor. Böyle şeylerde pek hassas olduğum için en ufak tavrılardan bile hükümler çıkarabiliyorum ve anlıyorum ki hapishane

müdürünün olsun, müdde-i umuminin olsun kulağı bükülmekte.

Ne yaparlarsa yapsınlar, bana bu beş ayda tahammül ettiğimden daha kötüsünü yapamazlar, bana daha çok çektiremezler ya... Ha bir de çektirsinler... İş olacağına varır...

Yalnız mademki ağır ceza reisi sizin dostunuz, kardeşin gelse de benim hakkımda bazı şeyler söylese ne iyi olurdu.

(...)

Sinop şehrini pek sevdim. Türkiye'nin klasik sahil şehirlerinin manzarasını arz ediyor.

Fakat Ege sahilinin cazibesinden mahrum... Hapishane şehirden daha kalabalık.

(...)

Dalina binmeseler müdür bana çok yardım edecek gibi, fakat ahvali âlem (dünyanın hali) malum...

Burada 14 tane de komünist var, ihtilattan memnu (kimseyle görüşmelerine izin verilmeyen –D.A.) Tabii isimlerini bile ağzıma almıyorum, çünkü Konya Müdde-i Umumisi benim evrakıma 'komünist mefkûreli' ibaresini ilaveyi ihmal etmemiş...

Zaten şimdilik şehirde de bizim komünist olduğumuza dair rivayetler feverana başlamış... Cehenneme bile gitsem beni rahat bırakmayacaklar...

(...)

Mektuplarınızı İhtisas Mahkemesi'nde Mübaşir Zeki adresine veya doğrudan doğruya hapishaneye yazınız.

Bir fesatlık yazacak değilsiniz ya!.."

13 Eylül 1933 tarihini taşıyan şu satırlar da, kısa Türkiye tarihi sayılır:

"Nâzım'la (Hikmet, –D.A.) ara sıra mektuplaşıyorum. Ayağı fena imiş. 'Bursa meselesinden dört sene yersem cezam beş buçuk sene olacak, yatarım ama bizim bacak efendi yatabilecek mi bilmem?' diyor ve sonra 'hapishaneye iki ayaklı girdim, tek ayaklı çıkarım. Topallık kötü şey, fakat kafanın ve yüreğin topallığı daha kötüdür. Kafa ile yürek sağlam bende...' diye ilave ediyor. Çocuğa dehşetli acıyorum. Başına bu işlerin gelmesinin asıl sebebini sana çıkınca izah ederim, hayret edeceksin ve öğreneceksin..."

Sabahattin Ali, Cumhuriyet'in ilanının 10. yıldönümü vesilesiyle ilan edilen **afla hapisten çıkar**. Sinop Cezaevi'nden yazdığı **"Hapishane Şarkısı"** beşlemesi unutulmaz. Beşlemenin ilk şiiri *"Göklerde kartal gibiydim/ Kanatlarımdan vuruldum"* dizeleriyle başlar, üçüncüsü *"Burda çiçekler açmıyor/ Kuşlar süzülüp uçmuyor/ Yıldızlar ılık saçmıyor/ Geçmiyor günler geçmiyor"* dizeleriyle... Beşlemenin son şiiri, gönül ülkesinin istiklal marşlarından sayılır:

"Başın öne eğilmesin/ Aldırma gönül, aldırma..."

Türk romanına ilk kez sınıf kavramını getiren, eşsiz öyküler yazan, bestelenen şiirleri unutulmaz şarkılarda yaşayan Sabahattin Ali; bitmeyen soruşturma ve tutuklamalardan kurtulmak için yurtdışına kaçarken **1948 yılında öldürüldü**. Henüz 41 yaşındaydı.

Katil, eski inzibat başçavuşu olan ve sonraki yıllarda **“Milli Emniyet tarafından vazifelendirildiğini”** açıklayan **Ali Ertekin**’di. Mahkemede **“Cinayeti milli duygularla işledim”** diyen Ertekin sadece dört yıl hapis cezasına çarptırıldı ve aynı yıl ilan edilen **afla salıverildi!**

Tetikçi Ertekin’in “milli duyguları”, en büyük yazarlarından birini katlettiği bu ülkeyi hâlâ utandırıyor.

Mustafa Suphi’den **Sabahattin Ali**’ye, **Refik Halit Karay**’dan **Ruhi Su** ve **Zekeriya Sertel**’e **on yıllar boyunca bu ülkenin yüz akı “fikir suçluları”nın sürüldüğü Sinop, fikirleri nedeniyle milletvekillerini linç etmeye kalkan bir saldırganlığın utancına sürgün edilmek isteniyor.**

Dikkat et Sinop...

Başın öne eğilmesin!..

Twitter: @DOGANAKINT24
dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Berfo Ana ile Yaşar Büyükanıt

Doğan Akın 28.02.2013

Berfo Ana, hiç olmazsa kemikleri kabilinden bir emare beklediği oğlu **Cemil Kırbayır**’dan 33 yıl boyunca haber alamadan 105 yaşında öldüğünde **Yaşar Büyükanıt** ne düşünmüştür acaba?

En kıdemlileri olan Berfo Ana’yı yitiren **Cumartesi Anneleri** yaklaşık 20 yıldır kaybedilmiş yakınlarını arıyor. Darbeden bir gün sonra, 13 Eylül 1980’de gözaltına alındıktan sonra yok edilen Cemil Kırbayır gibi yüzlerce kurban ve kaybedilenlerin hatıralarıyla acı çeken binlerce insan var bu ülkede.

12 Eylül darbesinden sonra atanan 11 Genelkurmay başkanı arasında bulunan Büyükanıt, 2006 - 2008 arasında görev yaptı. Bu kısa süreye, 27 Nisan bildirisi gibi bir eseri de sığdıracıldı.

Cumartesi Anneleri, Genelkurmay Başkanı olarak bir kez gündemine geldi Büyükanıt’ın. Harp Akademileri’nin 2006 – 2007 Öğretim Yılı’nın açılışında konuşan Büyükanıt, hükümet, siyaset ve ordunun demokratik denetimi yolunda görüş dile getiren sivil toplum örgütlerine ayar vermeye çalışırken ayarsız bir üslup sergilemişti. 27 Nisan yoluna revan olan Büyükanıt, doğrudan hükümeti de hedef alan 2 Ekim 2006’daki o konuşmada şunları söylemişti:

“Her fırsatta ‘laikliği yeniden tanımlayalım’ diyenler yok mudur, bu kişiler devletin en üst düzeylerinde yer almıyorlar mıdır? Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Atatürk’ün yalnız şahsı değil, düşünce sistemi, cumhuriyet rejimimizin temel nitelikleri ağır bir saldırı altında değil midir? Her fırsatı Türk Silahlı Kuvvetleri’ni yıpratmak için kullananlar kimlerdir? Toplumsal yapımızı bozarak, insanımızı çağdışı bir görünüme sokmak

isteyenler yok mudur? Bu listeyi uzatmak mümkün. Bu sorulara 'Hayır, Türkiye'de bunlar yoktur' diyebiliyor musunuz? Diyemiyorsanız Türkiye'de irtica tehdidi vardır. Bu tehdide karşı her türlü önlem alınmalıdır."

Büyükanıt'ın, siyasetten sivil toplum örgütlerine önüne geleni payladığı bu konuşması üzerine dönemin DYP Genel Başkanı **Mehmet Ağar** "Bizim iktidarımızda asker konuşamaz" mesajını içeren bir çıkış yaptı. Ağar, başka bir çıkışıyla da askeri kızdırmış, PKK'ya "Dağda çatışacaklarına düz ovada siyaset yapsınlar" çağrısı yapmıştı.

"O zat iktidarda da olsa biz bu konuları konuşuruz" cevabını veren Büyükanıt, Ağar'ın "genel af" çağrısı yaptığını belirterek *"Bunu şiddetle kınıyorum. Dağdan inen insan nasıl siyaset yapacak ki"* diyordu.

Sıra, Ağar'ın, bir şehit annesinin *"Vatan sağolsun diyemiyorum"* sözünü hatırlatarak dile getirdiği *"Bir ananın feryadını, gözyaşını anlamayanlar, siyasette duramazlar"* sözlerine gelmişti. Genelkurmay Başkanı'na göre, evlat acısıyla da olsa *"Vatan sağolsun diyemiyorum"* sözleri bir şehit annesinin ağzından çıkamazdı. Büyükanıt, Berfo Ana'nın ölümüyle bana bir kez daha kendisini hatırlatan o ünlü açıklamayı bu sırada yaptı:

"Ağar herhalde Cumartesi analarının feryatlarını kastediyor!.."

Elbette Ağar'ın "Cumartesi Anneleri" diye bir derdi yoktu. Büyükanıt da biliyordu bunu. Ancak Cumartesi Anneleri'ni bir "itibarsızlaştırma" malzemesi olarak Ağar'a yapıştırmak istemişti.

Bu sözleri Büyükanıt'a, 8 Kasım 2012'de, TBMM Darbe ve Muhtıraları Araştırma Komisyonu'nda hatırlatıldı. BDP'li **Sırrı Süreyya Önder**'in sorusuna Büyükanıt'ın cevabı ne oldu, biliyor musunuz?

"Cumartesi Anneleriyle ilgili bir demeç verdiğimi hiç hatırlamıyorum... Samimi söylüyorum, gerçekten hatırlamıyorum. Ha siz diyorsanız ki 'söylediniz', söylemişimdir. Ona da itiraz etmem yani ama hatırlamıyorum."

Bu kadar da anlayışlıydı. Ama aklın, gerektiğinde insana unutmayı da ikram ettiğini bilecek kadar tecrübeli.

Darbe Komisyonu tutanaklarında, Büyükanıt'ın "teröristlik"le suçlanan milletvekilleri konusundaki görüşleri de var. Önder, Büyükanıt'a *"Terörist faaliyetlerle bağlantıda olan insanların, vekil olarak emekli maaşı almalarını içime sindiremiyorum"* sözlerini hatırlatıp soruyor:

"Aynı şeyi, aynı maddelerin bugünkü versiyonuyla yargılanan kendi silah arkadaşlarınız için de söyleyebilir misiniz, mesela 'İlker Başbuğ ceza alırsa emekli maaşı kesilsin' der misiniz?"

"Hayır" diyor Büyükanıt, *"ben silah arkadaşlarımı o bahsettiğim kişilerle aynı kefeye koymam kusura bakmayın."*

Görevdeyken Cumartesi Anneleri, ovada siyaset çağrısı, yargılanan milletvekillerinin emekli aylıkları, af ilanı, Kürt sorununun çözümü, ordunun demokratik denetimi, siyasetçilerin cumhuriyeti nasıl yıkmaya çalıştıkları ve Köşk seçimleri hakkında kızgın açıklamalar yapan Büyükanıt, Genelkurmay'ın Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanması hakkında ne düşünüyor?

Komisyonunda bu da sorulmuş Büyükanıt'a, şu cevabı vermiş:

"Şu anda orduyu siyasetin tam göbeğine sokmak istiyorsanız Millî Savunma Bakanlığı'na bağlayın!.."

"Kızgın Genelkurmay Başkanı" Büyükanıt; komisyondaki hoşgörülü ve *"Demokraside askerî dayatmaların yeri yoktur"* diyen Büyükanıt hakkında ne düşünüyor acaba?

Darbe Komisyonu tutanakları, portre galerisi gibi edebî bir metin değeri de taşıyor!

Twitter: @DOGANAKINT24

dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türk basın kuvvetleri işbaşında

Doğan Akın 07.03.2013

28 şubat perşembe gününden beri **Namık Durukan**’ın “**İmralı zabıtları**” başlığıyla **Milliyet**’te yayımlanan görüşme notlarını tartışıyoruz. Başbakan **Tayyip Erdoğan**’ın “**gayri milli yayıncılık**” diye niteleyip “**Gazeteciliğiniz batsın**” sözleriyle bir kez daha tanık olduğumuz medyaya ayar verme seansını, durumdan vazife çıkaran çok sayıda gazetecinin “**ulusa sesleniş**”i izledi.

Durumdan vazife çıkaranlar arasında, Başbakan’ın doğrudan hedef aldığı **Hasan Cemal**’in yazılarından rahatsız olan **Milliyet**’in patronu **Erdoğan Demirören**’in bulunduğunu da... Başbakan’ın sözlerine tepki içeren **Milliyet**’teki bazı yazıların patronun verdiği ayarla tıraşlandığını da... Bu tıraşlamanın boyutunun, Demirören’in İstiklal Caddesi’ne dikmeye çalıştığı gökdelen için gündeme gelenden daha ciddi boyutlara ulaştığını da... Demirören’in Hasan Cemal ile **Can Dündar**’ın yazılarına son verilmesini istediğini de... Genel Yayın Yönetmeni **Derya Sazak** ve **Milliyet** yazı işlerinin direndiğini de biliyoruz...

Ancak 28 şubatta yayımlanan dosyayı “**ikinci 28 Şubat vakası**” hâline getiren sadece bu değil. Mesele, İmralı notlarını habercilik çabası dışında değerlendirenlerin, gazeteciliğin uğradığı saldırıyı rasyonalize etmeye çalışan gazetecilerin çokluğu.

Durukan yazınca mı sabotaj?

Misal, **Radikal**’in, İmralı notları dosyasını “**2. sabotaj**” başlığıyla manşet yapmasını, haberciliğe saldırı saymazsak nasıl değerlendireceğiz? **Radikal**’in Yayın Yönetmeni **Eyüp Can**’ın İmralı’da neler olduğu konusundaki yazıları “**gazetecilik**”se, Durukan’ın İmralı’dan aktardığı görüşme notları nasıl “**sabotaj**” oluyor?

Star Medya Grup Başkanı **Mustafa Karaalioğlu** da, **Milliyet**’i “**edisyon süzgeci**”nden (“**editorial süzgeç**” demek istiyor) geçirmeden haberi yayımlamakla eleştiriyor ve provokasyonu “**yeni medya**”nın engellediğini öne sürüyordu. Şu satırlar, 4 marttaki yazısından:

“Merkez medyanın demokrat ve çözümücü kimliği hasarın büyümesini önlemiştir. Bir de eski merkezin hâlâ medyada egemen olduğunu düşünüsenize...

Merkez medya; yani, başta STAR, Yeni Şafak, Sabah, Zaman ve Türkiye gibi gazeteler Kürt meselesinde çözümün yanında tavırlarını sürdürerek, Paris cinayetinde olduğu gibi tutanak olayında da topluma madalyonun arkasını göstermişlerdir...

Neyse ki bu ülkenin yeni medyası, darbelerden arınma sürecinde olduğu gibi (...) bugün de ağırlığını demokrasiden ve çözümden yana koymuştur..."

Karaalioğlu, "**Neyse ki artık çözüm isteyen bir merkez medya var**" yazısında böyle diyor. O medyanın "**çözüm**"ün yanı sıra iş dünyasının kulağını çekerek "**ilan ve reklam**" da istediğini Karaalioğlu'nun yazılarından biliyoruz.

Yeni Şafak ile **Star** gazetelerinde Karaalioğlu'nun halefi olan **Yusuf Ziya Cömert** de, "**O haberi yapar mıydım**" başlıklı yazısında "**haber in sürece zarar verip vermeyeceğini**" düşüneceğini vurguluyor ve "**Editöryal süzgeçten geçirdikten sonra yayımlardım**" diyor.

Eski ve yeni medyanın farkı

Cömert'in vurgusu önemli. Elbette *Milliyet*, görüşme notlarını nasıl yansıttığı konusunda editöryal bir not düşebilirdi.

Ancak Cömert'in bugünkü sözlerini; PKK'nın Çukurca saldırısı üzerine, BDP milletvekillerini sıralayıp "**Katil sizsiniz**" başlığıyla hedef gösteren (18 Ağustos 2011) *Yeni Şafak*'ın manşetini unutarak, o *Yeni Şafak*'ı aynı Cömert'in yönettiğini bir kenara bırakarak okuyabilir misiniz?

Diyelim ki **Sabah**'ın, "**Yüzde 50'nin sırrı: Seküler kitle**" başlıklı haberinde (3 Ekim 2011) AKP'yi destekleyen seçmenler arasında kendilerini "**İslamcı**" olarak tanımlayan yüzde 36,5'lik kesimi sakladığını unuttunuz. Aynı *Sabah*'ın, 13 Kasım 2012'de, şehit ailelerine atıfla Öcalan için manşetine çıkardığı "**İdamı getirin, bu işi bitirin**" başlığını unutabilir misiniz?

Kimi yorumlarda da, Ergenekon ve Balyoz belgelerini görmeyenlerin İmralı notlarının yayını savunamayacağı, geçmişte askerden emir alanların bugün Başbakan'a tepki gösteremeyeceği öne sürüldü. Ne yapalım; Ergenekon belgelerini yayımlayanların da **WikiLeaks** belgelerine sırtını döndüğünü, Başbakanlık'tan gelen telefonlar üzerine randevusu bile alınmış Esad röportajından vazgeçmek zorunda kalanları hatırlatıp laf mı yarıştıralım?

Her türlü iktidara müptela eski medyanın günahları, Başbakan'ın havasına göre "**Türk basın kuvvetleri**"ne dönüşüveren yeni medyayı aklayamaz. **Çehov** der ki; "**Başkalarının günahıyla aziz olunmaz!..**"

Evet; kim, ne karşılığında susuyor?

Eski medya ile yenisi arasındaki fark, bu sorunun cevabı dışında pek bir şey vaat etmiyor...

Twitter: @DOGANAKINT24

dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mâbeyn kâtibi

Doğan Akın 14.03.2013

Ahmed Arif ve **Cemal Süreya**, Türkçenin iki büyük şairidir, Türkçenin iki büyük Kürt şairi. Hayrandırlar birbirlerine, o kadar ki akraba olmayı bile denerler.

Şu satırlar **Feyza Perinçek** ile **Nursun Duruel**'in **Cemal Süreya- Şairin Hayatı Şiire Dâhil** başlıklı kitabından:

"Ahmed Arif, öylesine hayrandır ki Cemal Süreya'ya, yüzünü bile görmediği kız kardeşi Ayten'le evlenmek ister. Cemal Süreya'nın duyguları da ondan farklı değil. 'Evlen kız, der, Türkiye'nin en iyi şairi!' Ayten önce şaşırır ama sonunda ağabeyinin sözünü dinler. Zafer Çarşısı'nda (Ankara D.A.) buluşmak üzere sözleşirler; gelin ve damat adayı tanışacak. Bekle bekle Ahmed Arif yok! Cemal Süreya ertesi gün öğrenir ki, temiz bir gömleği olmadığı için gelememiş..."

Süreya, günlük bir gazetede düzenli yazmayı çok hayal eder, ama kismet olmaz. Yani Türk basını, Türkçenin en büyük şair ve yazarlarından birini atlamıştır! Basının, ölümün elinden kurtardığı, Süreya'nın **2000'e Doğru** dergisinde **"İzdüşümler"** başlığı altında yazdığı eşsiz portrelerdir. Manzum ustasının Türkçeye armağan ettiği en güzel nesir örneklerindendir o portreler.

2000'e Doğru, malum, 1990'larda **Doğu Perinçek** ve arkadaşlarının çıkardığı haftalık bir dergidir. Süreya'nın Perinçek'le ilişkisi yakındır, oğlu Mehmet'in kirvesi olur. Dahası, Doğu Perinçek'in, **Şule Perinçek**'i **"kendi şiiriyle tavladığını"** not düşer.

'Hazırlan, gazeteyi çıkarıyoruz'

Bir gün Doğu Perinçek, Cemal Süreya'ya **"Hazırlan"** der, **"günlük gazeteyi çıkarıyoruz"**. Havalara uçar. Perinçek'in notlarından okuyalım:

"1989 yılı yaz günleriydi. Dergide odasına girdim. 'Abi günlük gazeteye hazırlan, çıkaralım artık.' Yerinden fırladı, coşku içindeydi. 'Bırakacaksın her işi günlük gazetede çalışacağız' dedim. 'Sahi mi' diyordu sevinçle. 'Tek günlük gazete çıksın, haftada dört gün gelirim, hatta beş gün bile. İstersen yorganımı bile getiririm.'"

Gazete hayaline erişemez Süreya, Perinçek'in naklettiği bu konuşmadan kısa bir süre sonra, 1 Ocak 1990'da, 59 yaşındayken hayatını kaybeder.

Süreya'nın hayalini kurduğu günlük gazetelerin "en büyüğünde" büyüyen isim, yakın ilişki içinde olduğu **Doğan Hızlan**'dır. 19 Haziran 1988'de Hızlan'ın portresini yazmıştır. Şu satırlar da o portreden:

"Ne olursa olsun, Doğan Hızlan sadece kendi kuşağını değil, bütün bir edebiyat-sanat patrimuanını savunmak, ileri sürmek, göz önüne sermek işlevini cesaretle üstlendi. Böyle geniş bakış ve devinim alanı da ona demokrat bir yapı kazandırdı.

Edebiyatımızın hem anası, hem babası oldu.

Cumhuriyet'te, özellikle de Hürriyet'te kazandığı üst yönetim konumunda kuşağını seve seve kuşak duygusunu aştı. Editörlüğün bir çokbaşlılık tarikatı olduğunu zaten hemen daha başta anlamıştı...

(...)

Babîlî'de benzersiz ve çok renkli bir tip yarattı. Gerçekten benzeri yok. Editör ve eleştirmen olarak hiçbir zaman büyük yanıışa düşmez.

(...)

Yalan söyler kimi zaman, ama sizin yalanlarınıza da her zaman sahip çıkar.

(...)

Kurtarıcı bir sinizm.

Kimseye kıyamaz. Kimse de ona..."

"Çiçek, böcek yaz şekerim"

Süreya'nın **99 Yüz** adıyla son baskısı Yapı Kredi Yayınları'ndan yapılan izdüşümler kitabının *"Şiir Galaksisinin Hülyalı Şairi"* başlıklı şahane önsözünde Hızlan'ın imzası var. Süreya'nın düz yazıları için *"Acımasızlığın bile şiirselleştiği üslup"* diyor Hızlan. Haklı.

Ama Hızlan'ın hikâyesinde de şiirsellik acımasızlığa dönüşmüyor mu?

Süreya'nın vaktiyle cömertçe övdüğü editörlüğünü mâbeyn kâtipliğine çevirerek yapıyor bunu Hızlan. Bugünlerde her *Hürriyet* yazarının tattığı bir mâbeyncilikten söz ediyorum.

Doğan gurubunu hedef alan vergi taarruzunu "Bunlar analarını bile satarlar" münasebetsizliğiyle izleyen **Oktay Ekşi** hadisesinden sonra yürürlüğü giren bir Doğan Hızlan bu. Kâh akşamüzeri, kâh gece yarısına doğru aradığı yazarlardan yazısını değiştirmelerini isteyen, itiraz edecek gibi olanlara *"Çiçek yaz, böcek yaz şekerim"* diye takılan bir Doğan Hızlan.

İstendi ki, yazıları makaslanacak yazarlar herhangi bir editöre değil, Doğan Hızlan gibi bir yükseltiye çarpsın. Bu rolü kabul etti ve yere çarptı kendisini. "Patron kızar, hükümet öfkelenir" ihtimaline karşı *Hürriyet*'teki yazıların "arşâ arzı"nın formülü olmayı kabul edebildi.

Hızlan olmasa da yapılacaktı bu, ama o gardiyanlığa tenezzül edebildi. Son olarak; İmralı notlarının *Milliyet*'te yayımlanmasına ve bu yayını savunan **Hasan Cemal**'in yazılarına öfkelenen Başbakan'ı daha da öfkelenmemek için *Hürriyet*'te bu mevzuda karartma uyguladı.

Misal **Yasemin Çongar**, Hasan Cemal sansürü nedeniyle *Milliyet*'te yazmaktan vazgeçerek gazetecilik onurunu işsizliğin de gönderine çekerken, Hızlan "yazmamak, yazdırmamak" kabilinden sözde bir gazeteciliğin postacısı olabildi.

Velhasıl, uzunca bir süredir sadece kendi köşesinde değil, *Hürriyet*'teki diğer köşelerde de okuyoruz Hızlan'ı!

Cemal Süreyalara, Ahmed Ariflere karşı nasıl bir mazereti olabilir, bilmiyorum...

Edebiyatın Doğan Hızlan'ıydı...

Biat'ın da Doğan Hızlan'ı oldu!

Twitter: @DOGANAKINT24

dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Evvel zaman içinde Milliyet

Doğan Akın 21.03.2013

1994 yazı, bir pazar günüydü. *Milliyet*'in genel yayın yönetmeniydim. Başbakan aradı.

Yanlış anlaşılmasın. Birbirimizi ikide bir telefonla arayıp **“durum değerlendirmesi yapmak”** gibi bir âdetimiz benim açımdan gazete yöneticiliğinin bir ilkesi uyarınca neyse ki yoktu.

Hafta içinde, Başbakan'ın sadece üç gazete yöneticisini kendi uçağına davet ederek çıktığı yurtdışı gezilerden birine daha katılamayacağımı bildirmiştim. (Bu da **“muhafazakâr”** ilkeler sonucuydu.)

Başbakan, o pazar telefonunda, İstanbul'daki yalisına **“hemen gelip gelemeyeceğimi”** sordu.

Gazetemin, Başbakan'ın **“ABD'deki serveti”**ni ortaya çıkarışının henüz çok taze olduğunu da belirtmeliyim.

Bu yüzden o günlerde öfkeliydi ama telefondaki yumuşak ses, **“kılık kıyafet”** mazeretime de rağmen davetinde ısrarlıydı.

Kalem, kâğıt alıp gittim. Herhalde bir açıklama yapacak diye düşünmüştüm.

Üniversitede, bir dönem bir derste, ilk ismiyle hitap ettiği öğrencisi olmama rağmen, Başbakan- gazeteci (tabii, aleyhinde de haber yayınlayabilen gazeteci) konularımız sonucunda çok şükür, olması gereken **“mesafeli”** hitap şekillerine çoktan kavuşmuştuk.

Havuzlu salonda baş başa kaldık. Temkinli başlayan konuşması birden sorguya dönüştü. Ayrıntılarını anlatmayacağım ama özü önemli.

Bu **“öz”**ü her zaman her yerde herkese karşı savunabileceğim için bir gizliliği yok.

Tahmin edilebileceği gibi, **“sorgu”**, o **“ABD'deki servet”** haberini **“hangi amaca hizmet için”** yaptığımız üstüneydi. **“Gazetecilik”**, dedim.

Bu kadar basitti benim ve yöneticisi olduğum gazete için. Ama anlayamadı.

Bir başka gazetenin “sorumluluğu”nu, yine tahmin edilebileceği gibi *Sabah*'ı örnek gösterdi. **“Herkesin, gözü kapalı sizden yana yayın mı yapmasını istiyorsunuz”** diye sordum. Öyle istiyordu ama doğrusu, **“evet”** demedi. Cevapsız bıraktı.

Şimdilik başbakan olarak değilse bile, yarın öbür gün vatandaş olarak, mesleğin ilkelerine bağlı, tutarlı gazetelere kendisinin de ihtiyaç duyabileceğini söyledim. Sovyetler'e atıf yaparak, **“Bir tane olması bile yanlış ama, bir ülkeye birkaç *Pravda* çok fazla”** dedim; bu kez anladı.

Konuşmanın akışından kendisini bir nevi “Berlusconi” gibi gördüğü izlenimini edindim. Büyük medya patronu olarak ve o medyayı kullanarak, bir kaos döneminde İtalya Başbakanı olabilen Berlusconi’ye “**tersten**” benzer şekilde, o da, başbakan olduktan sonra kendini “**medya patronu**” görme eğilimindeydi.

Bu eğilimini cüretlendiren “birileri” olmalıydı. Kendi deyişiyle “**sorumlu**” birileri. Hadi Berlusconi zaten medya patronuydu ama Türkiye Başbakanı, ortada hisse sahipliği de olmadığına göre, bu mülkiyet- aidiyet duygusuna nereden kapılmıştı?

Dünkü *Cumhuriyet*’i okuyunca, Ankara’da işçilerin bir gazeteyi ve sahibini simgeleyen kukla yapıp sürüklemesine, onları çok eleştirmiş olduğum hâlde gerçekten üzüldüm.

Kim olursa olsun bir gazetecinin, kimin olursa olsun bir gazetenin kukla yapılmasına sıkıldım.

Sinyor Berlusconi de, Bayan “Berlusconi” de ülkelerinde belki yine iktidara oturabilirler. Ama İtalya’daki gibi, bir gün ne medya ne iktidar kuklası olan başka kurumlar ortaya çıkıyor, Berlusconi’ler hesap verebiliyor.

Umur Talu’ya ait yukarıdaki yazı, şimdilerde Başbakan’ı kızdırdığı için **Hasan Cemal**’i gazeteden koparabilen *Milliyet*’te 17 Ekim 1995’te yayımlandı. “**Bayan Berlusconi**” başlıklı bu yazıdaki Başbakan **Tansu Çiller**’di. Ve yazı yayımlandığında Çiller hâlâ Başbakan’dı!

Aynı Umur Talu, **Yalçın Doğan** ile birlikte, Ekim 2000’de, batık Egebank’ın patronu **Murat Demirel** ve **Nail Keçili**’yi el ele eğlenirken gösteren fotoğrafı, patronun itiraz ve ikazlarına rağmen yayımladığı için *Milliyet* yönetiminden ikinci defa alınacak, sonra gazeteden de atılacaktı.

Umur Talu *Milliyet*’ten sonra da yazmayı sürdürdü, *Milliyet* ise daha az yazmaya memur edildi.

Son olayda da görüntü sizi yanıltmasın. Susturulan; gazetenin İmralı’daki görüşmenin notlarını içeren haberine, haberi manşet yapan Genel Yayın Yönetmeni’ne, haberi yazan muhabirine sahip çıktığı için gönderilen Hasan Cemal değil, *Milliyet* oldu.

Medyaya dut mevsimi sık gelir. Misal, mesleğinin ilk yıllarını Hasan Cemal’in yönettiği *Cumhuriyet*’te geçiren **Enis Berberoğlu**’nun Genel Yayın Yönetmeni olduğu *Hürriyet*, Hasan Cemal’in *Milliyet*’ten koparılışını tek satırlık bir haber olarak bile veremedi.

Medyada maaş böyle de hak ediliyor; haber vermeyerek, köşelerde sıkıyönetim ilan ederek...

Böyle bir “gazetecilik” için, başka nasıl bir sebebiniz olabilir?

Twitter: @DOGANAKINT24

dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Her insan kendi heykelini yontar

Doğan Akın 28.03.2013

“Eski dönemde” olanların devamı niteliğinde olaylar yaşanıyor.

Bekir Coşkun’un gazetesiyle ilişkisinin kesilmesi, **“yazamaz”** duruma düşürülmesi.

Gazetecilere Özgürlük Platformu bu durumu kınayan bildiri yayımlayarak Coşkun’un siyasi iktidarın baskısıyla susturulduğunu savundu. İktidarı rahatsız eden kalemlerin ve yayınların **“bertaraf”** edilmesine başlandığı düşüncesinde meslek örgütleri. Daha kötüsü Bekir Coşkun olayının medyada **“otosansür”**ü körükleyeceğinden endişeliler.

» **(Milliyet yazarı Derya Sazak 30 Eylül 2010)**

Biz tek bir arkadaşımızı bile o dönemde 28 Şubat generallerine teslim etmedik. (...) Belki serpintiler o dönem bütün gazetelerin üzerine olduğu gibi bize de düşmüş olabilir, ama ben kendi adıma meslektaşlarımı korudum. Hiçbir arkadaşımı işinden gücünden etmedim.

» **(Milliyet yazarı Derya Sazak 6 Aralık 2010)**

Medya grupları üzerinde toplam varlıklarını aşan milyarlarca dolarlık vergi davalarının ABD ve AB tarafından “oto sansür” olarak değerlendirildiği olgusu yeni değildir.

» **(Milliyet yazarı Derya Sazak 18 Şubat 2011)**

Türkiye basın özgürlüğü liginde 112. sıraya gerilemiş. ABD’de bulunan Freedom House’un 3 Mayıs’ta yayımladığı “Basın Özgürlüğü 2011: Küresel Medya Bağımsızlığı Araştırması”na göre “yarı özgür” ülkeler arasında sayılıyor.

(...)

Ortada acıklı bir tablo var:

(...)

Gazeteciler, editörler ve medya sahipleri üzerindeki “oto sansür” uluslararası raporlara yansıyor.

» **(Milliyet yazarı Derya Sazak 5 Mayıs 2011)**

Sorunu çatışma alanına taşıyarak, demokratik çözümlerin önünü tıkayanlar, medyanın baskı altına alınmasına da ortam hazırlarlar.

Türkiye’de sürüklendiğimiz nokta da budur.

Gazetelerin editoryal bağımsızlığı, “terör” gerekçesiyle denetime alınmak istenmektedir.

Başbakanlık’taki toplantıdan yansıyan bilgilere göre “medyanın kendi arasındaki tartışmalara bırakılmaksızın” önlemlerin hükümet tarafından belirlenmesi isteği toplantıdaki kimi yayıncılardan gelmiştir!..

» **(Milliyet yazarı Derya Sazak 23 Ekim 2011)**

Olaylar karşısında medyayı suçlamak Türkiye’de bir “yönetim klasiği” haline geldi.

Terör nedeniyle Başbakan, “Büyütmeyin, görmezlikten gelin” diyor...

Demokrasilerde ve açık rejimlerde iktidarlar medya üzerinde “sansür-otosansür” algısı yaratmaya dönük söylemlerden kaçınırlar.

» **(Milliyet Okur Temsilcisi Derya Sazak 10 Eylül 2012)**

Ana akım gazeteler arasında saygın bir yeri olan Milliyet’te yayın yönetmeni değişikliğiyle birlikte yeni bir sayfa açıyoruz. Sansür, otosansür, iktidar ve güç ilişkileri öne sürülerek gazeteciliğin üzerine örtölmek istenen “şal”ı kaldıracğıız.

» **(Milliyet yazarı Derya Sazak 22 Ekim 2012)**

Bölent Ecevit’le savaş ortamında üç kez Saddam Hüseyin’e gittik. Türkiye’nin savaş politikasını alt üst eden bir yayıncılık yaptık. O zaman da Turgut Özal beni gazete sahibine şikâyet ederek yayınları engellemeye, gazeteden çıkarmaya uğraştı. Bunlar gazetecilikte başa gelebilecek şeyler. Ama sizin haberiniz sağlamsa bunun sonuna kadar yanında durusunuz.

» **(Milliyet Ankara Büro Şefi Derya Sazak 2 Kasım 2012)**

Kürt sorunu ve Kuzey Irak denilince akla ilk gelen gazeteci yazarlar arasındadır **Hasan Cemal**. Hasan ağabey, masa başında oturmayı sevmez. Onun gazetecilik anlayışı “sınır tanımaz!”

İstanbul’da “canı sıkıldığında” sahaya çıkar, Namık’ı da yanına alarak, Güneydoğu’yu, Kuzey Irak’ı dolaşır. Dağ tepe demez Kandil’e uzanır. Barış için yazar. Bu defa Barzani ve Talabani ile görüştü. (...) Tarihe not düştü. (...) Televizyonlar, internet siteleri ve dış basında hayli yankı buldu Hasan Cemal’in röportajları.

Meslek ustamız bir yazarın genç bir muhabir heyecanıyla yollara düşüp yaptığı röportajları için Hasan Cemal’e Yazı İşleri ve okurlarımız adına teşekkür ediyoruz.

» **(Milliyet Genel Yayın Yönetmeni Derya Sazak 19 Kasım 2012)**

Bu süreç hassas bir süreç. (...) Eğer böyle gazetecilik yapacaksan, batsın senin gazeteciliğin...

» **(Başbakan Tayyip Erdoğan 2 Mart 2013)**

Hasan Cemal, salı günü yazılarına başlayacaktı.

Başbakan’a yanıt ve “medyadaki sermaye yapısını” sorgulama konusundaki ısrarı nedeniyle, yayımlamadım. Erdoğan’a yanıtını zaten 2 Mart’ta vermiştik. Erdoğan Demirören’le ilgili tercihimizi ise aylar öncesinde topluca yapmıştık. Kürt meselesinin çözüm süreciyle medyada yüzyıllık kavram olan “sermaye yapısı” tartışmasının herhalde zamanı değildi!

Hasan Cemal, o yazıda ısrarın gazeteyle "vedalaşmak" olacağını biliyordu.

» **(Milliyet Genel Yayın Yönetmeni Derya Sazak 25 Mart 2013)**

Her insan yaşamı boyunca kendi heykelini yontar!

» **(İlhan Selçuk)**

Twitter: @DOGANAKINT24

dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Direneceksin kardeşim

Doğan Akın 04.04.2013

Cumhurbaşkanı **Abdullah Gül**'ün, Letonya gezisi sırasında gazetecilere **Hasan Cemal**'in durumu için yaptığı açıklama, medya ve iktidar ilişkilerinin üçboyutlu fotoğrafını önümüze koyuyor.

Malum, Hasan Cemal, *Milliyet*'in manşetine çıkan "İmralı zabıtları"nın ardından kaleme aldığı iki yazıda da bu yayını savunmuştu. Cemal'in "Gazete yapmak ayrıdır, devlet yönetmek ayrıdır. Kimse kimsenin işine karışmasın" görüşüne öfkelenen Başbakan **Tayyip Erdoğan**, "Batsın sizin gazeteciliğiniz" diye tepki göstermişti.

Başbakan'ın tepkisinin ardından önce iki hafta yazdırılmayan, daha sonra Başbakan ve medya sermayesi ile medya elitlerini eleştiren son yazısı yayımlanmayan Cemal'in *Milliyet* ile yolları ayrıldı. *Milliyet* Genel Yayın Yönetmeni **Derya Sazak**, gazete sahiplerinin Cemal'in köşesinin kapatılmasıyla ilgisi olmadığını öne sürdü, ancak gerçeğin böyle olmadığını biliyoruz.

İşte bu süreç, Letonya'da Cumhurbaşkanı'na soruldu. Gül'ün cevabını hatırlayalım:

"Açıkçası Hasan Cemal'e karşı yapılan çok büyük bir ayıptır. Yani fikirlerini tutarsınız, tutmazsınız o ayrı, ama bunları samimiyetle yazıyor. (...) Ben gazetesini söylüyorum açıkçası... Yani eğer gazetesine varsa bir empoze, gazetesini de orada direnecek kardeşim... İşte Başbakan da söyledi, diğerleri de söyledi, 'Böyle bir şey bizden yok' diye."

Bu korku satın alınıyor

Gül, her olasılıkta *Milliyet*'i ayıplıyor. Cemal'in köşesinin görüşleri nedeniyle kapatılmasını da, bir baskı geldiyse gazetenin direnmemesini de...

Cumhurbaşkanı, bu sözleriyle, öncelikle, medya-iktidar ilişkilerinde Başbakan ile farklı bir dalga boyunda olduğunu belli ediyor. Her ne kadar Başbakan ve hükümet temsilcilerinden, Hasan Cemal olayı konusunda "nedeni biz değiliz" açıklamaları geldiğini hatırlatsa da, medyaya baskı tartışmasında AKP zirvelerinden farklı

bir noktada olduğunu hissettiriyor. Zira “Eğer gazetesine varsa bir empoze, gazetesi de direnecek kardeşim” diyerek, bu ihtimali görmezden gelmediğini duyuruyor. Üstelik, “Başka insanlar da var tabii, ama şu an onu sorduğunuz için diyorum” sözleriyle tek sorunun Hasan Cemal olmadığını belirterek, cezalandırılan diğer gazetecilerin durumunu da not etme ihtiyacı hissediyor.

Gül’ün *Milliyet*’in tutumuna ilişkin eleştirisi, fotoğrafın ikinci boyutunu karşımıza koyuyor. Dünden bugüne iktidarların medyaya baskı eğilimi ne kadar gerçekse, gazetecilik dışında işleri olan medya gruplarının baskıyı “satın aldıkları” da o kadar gerçek. Misal; *Milliyet*’in patronu **Erdoğan Demirören**, huzura kabul edildiğinde “satın aldığı medya grubunu kime yönettiyeceğini” Başbakan’a sorarak satın alıyor bu korkuyu.

Tek parti rejiminde bile “**Marko Paşa**” gibi bir dergiyi çıkarabilen; peş peşe gelen kapatmalar üzerine muhalif yayınlarını “**Merhum Paşa**”, “**Malum Paşa**”, “**Yedi Sekiz Hasan Paşa**”, “**Hür Marko Paşa**” ve “**Bizim Paşa**” adı altında sürdüren **Aziz Nesin**’leri, **Sabahattin Ali**’leri sindiremeyen iktidar, bugünün medya gruplarını nasıl korkutuyor dersiniz, cevap bellidir. Aziz Nesin’lerin, Sabahattin Ali’lerin hiçbir zaman sahip olmadığı paralar ve ticari ilişkiler her dönem olduğu gibi, bu dönemde de medya patronlarını korkutuyor. Ama unutmayın, satın alınmış, talip olunmuş bir “korku”dur bu!

Doğru, masum değilsiniz

İktidarların baskı eğilimlerini, bütün ayıpları örtecek bir kara delik gibi kullananlar arasında gazeteci milleti de var. Özellikle, editoryal bağımsızlığın yok edilmesine karşı kayıtsızlıkları herhangi bir şekilde elde edilmiş medya elitlerinden söz ediyorum.

Misal, *Star* Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni **Yusuf Ziya Cömert**, Cumhurbaşkanı’ndan, “Hasan Cemal’e yapılan büyük ayıp” sözleri için, “O zaman o ayıbın sahibi kim... Herkes bir tarafa çekebilir” diye açıklama istiyor. Elbette her tarafa çekilebilecek, çekilmesi gereken, “al medya sermayesini, vur iktidarın tahammülsüzlüğüne” denebilecek Hasan Cemal olayı için, “aman sözlerinizden hükümet anlaşılmasın” gayretkeşliğidir bu.

Derya Sazak’ın da, Hasan Cemal’in yazılarına “Başbakan’ı eleştirme ve medya sermayesini sorgulama ısrarı” nedeniyle son verdiğini açıkladığı yazısında “Masum değiliz hiçbirimiz” sözleriyle kabul ettiği bir tablo karşısındayız. Ama Sazak’ın yaptığı bu yanlış toplamdan, “gazeteci kalabilenleri” çıkaralım.

Evet; iktidarlar, iktidar korkusuna talip olan medya patronları ve satın alınan kayıtsızlıklarıyla her türlü baskıyı rasyonalize etme profesyoneli hâline gelmiş medya elitleri.... Masum değilsiniz hiçbiriniz...

Oysa gazetecilik yerli yerinde duruyor, yapmak istiyorsan direneceksin kardeşim!..

Twitter: @DOGANAKINT24

dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Anadil yasağı Anayasa’ya ne zaman girdi

Doğan Akın 11.04.2013

Cumhuriyetimizin dört anayasası oldu; 1921, 1924, 1961 ve 1982.

1921 Anayasası (Teşkilat-ı Esasiye Kanunu), Kurtuluş Savaşı'nı yöneten Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilmiş, klasik anayasa metinlerinin özelliklerini taşımayan kısa bir metindi. Toplam 23 maddeden oluşan bu kısa metinde, anayasanın nasıl değiştirileceği bile hükme bağlanmamıştı. Sadece yasama görevini değil bütün yetkileri kendisinde toplayan o meclis, cumhuriyet rejimine geçişi de yeni bir anayasa ile değil, 1921 Anayasası'nda yapılan 1. Madde değişikliği ile yapmıştı.

Kurtuluş Savaşı'nı temsil niteliği yüksek bir örgütlenmeyle yürütme arzusu, 1921 Anayasası'nda hiçbir etnik atıf yapılmaması gibi bir sonuç da doğurdu. Cumhuriyeti kuran o anayasada bir kez bile **“Türk”** kelimesi geçmez, **“Türkiye”**den sadece iki kez söz edilir. **Bu anayasada yasaklanmış bir dil yoktu.**

“Dil” tartışmaları Cumhuriyet tarihi boyunca anayasa düzeyinde de yaşandı. Ancak, bu tartışmanın ilk tezahürü **“yasaklama”** değil, **“eski”** ile **“yeni”** dilin çekişmesi temelinde görüldü. Cumhuriyet tarihinin en uzun ömürlü anayasası olan **1924 Anayasası'nın**, sözkonusu dil çekişmesine dair eşi görülmemiş bir hikâyesi de oldu. 20 Nisan 1924'te **“Teşkilat-ı Esasiye Kanunu”** adıyla kabul edilen bu metin, 15 Ocak 1945'te kaldırıldı ve yeni Türkçeyle yazılarak **“Anayasa”** adı altında tekrar yürürlüğe kondu. Bu durum, yeni Türkçe ile yazılmış Anayasa'nın 104. maddesinde, *“20 Nisan 1340 tarih ve 491 sayılı Teşkilat-ı Esasiye Kanunu yerine mâna ve kavramda bir değişiklik yapılmaksızın Türkçeleştirilmiş olan bu kanun konulmuştur”* hükmüyle ifade edildi.

Üç kez yürürlüğe giren tek anayasa

1924 Anayasası'nın **“iki dil”** arasındaki yolculuğu burada bitmedi. 1950 seçimlerinde iktidara gelen Demokrat Parti, 24 Aralık 1952'de “491 Sayılı Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun Tekrar Mer'iyete Konulması Hakkında Kanun”u kabul etti. Bu kanunla, 1924 Anayasası, hiç değişmeden, eski dilde bir kez daha yürürlüğe konuyordu!

Böylece, aynı hükümlerle, ancak başka bir **“dil”** ile üç kez yürürlüğe giren dünyanın tek anayasası 1924 Anayasası oldu. Nihayet bu anayasa, 27 Mayıs 1960'da darbesiyle tarihteki yerini aldı.

1924 Anayasası'nda **“anadil”** yasağı yoktu. *“Türklerin Kamu Hakları”* başlıklı bölümde yer alan eğitim-öğretime ilişkin 80. Madde'de *“Hükümetin gözetimi ve denetlemesi altında ve kanun çerçevesinde her türlü öğretim serbesttir”* hükmüyle yetinilmişti.

Aynı yaklaşım, temel ve sosyal haklar alanında bir sıçramayı da ifade eden **1961 Anayasası'nda** da benimsendi. *“Eşitlik”* başlıklı 12. maddesinde *“Herkes dil, ırk ve cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı gözetilmeksizin kanun önünde eşittir”* hükmü taşıyan 1961 Anayasası, *“Öğrenimin Sağlanması”* başlıklı 50. maddesinde herhangi bir dil yasağı öngörmedi.

1961 Anayasası 12 Eylül 1980 darbesiyle yürürlükten kalktı. Sıra Cumhuriyet tarihinin en kötü anayasasına gelmişti.

Yasaklar 12 Eylül darbesiyle başladı

1982 Anayasası, dil yasağının ilk işaretini 3. maddesinde verir. Kendisinden önceki iki anayasada da **“Devletin**

resmî dili Türkçedir” şeklinde yer alan temel hüküm 1982’de **“Devletin dili Türkçedir”** ifadesiyle daraltılır.

Bu daraltma, *“Düşünceyi Açıklama ve Yayma Hürriyeti”* başlıklı bölümde yer alan 26. Madde’de açık bir dil yasağıyla devam eder. Bu **“hürriyet”** maddesi *“Düşüncelerin açıklanması ve yayılmasında kanunla yasaklanmış olan herhangi bir dil kullanılamaz”* hükmüyle yazılmıştır.

Sırada **“anadil”** yasağı vardır. Bu yasak da, 1982 Anayasası’nın *“Eğitim ve Öğrenim Hakkı ve Ödevi”* başlıklı bölümünde düzenlenir:

“... Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez. Eğitim ve öğretim kurumlarında okutulacak yabancı diller ile yabancı dille eğitim ve öğretim yapan okulların tabi olacağı esaslar kanunla düzenlenir...”

Malum, Kürtçe **“yabancı dil”** değil devlet katında sadece **“bilinmeyen bir dil”**dir. Bu nedenle yıllardır Türkiye’de İngilizceden Almancaya, Fransızcadan İtalyancaya birçok dilde eğitim serbest, ancak Kürtçede yasaktır.

Dilin anayasalarımızdaki serüveninin kısa hikâyesi böyle.

Anayasa’da **“anadilde eğitim yasağı”** olmazsa Türkiye’nin bölüneceğini öne sürenler, bu yasağın Cumhuriyet’in ilk üç anayasasında bulunmadığını ve 12 Eylül darbecileri tarafından 1982 Anayasası ile getirildiğini unutmasınlar.

Darbelerin gerçekte ne kadar sürdüğünün ve demokrasimizin sivil sorununun da hikâyesidir bu.

Cemal Süreya Kısa Türkiye Tarihi’nde der ki...

*O yıllarda ülkemizde
Çeşitli hükümetlerle
Yetmiş iki dilden
İkisi yasaklanmıştı:*

İkincisi Türkçe.

Twitter: @DOGANAKINT24

dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cemaat’in ‘özgürlük’ çıkışı ne anlama geliyor

Doğan Akın 18.04.2013

Fethullah Gülen Cemaati’nin kurumsal yüzü olarak bilinen **Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı (GYV)** 1994 yılında, **“bu topraklardaki birlikte yaşama tecrübesinin günümüze uyarlanmasına katkıda bulunma”** ve **“diyalog”** temelinde çalışmalar yapma amacını ilan ederek kuruldu.

Onursal Başkanlığı'nı Gülen'in yaptığı vakfın Mütevelli Heyeti Başkanı, Zaman Gazetesi Genel Yayın Müdürü **Ekrem Dumanlı**. Mütevelli Heyeti şu üyelerden oluşuyor:

Mustafa Yeşil (GYV Başkanı), Hüseyin Gülerce, **Harun Tokak**, Kudret Ünal, **Cemal Uşşak**, Hidayet Karaca, **Şerif Ali Tekalan**, Mehmet Doğan, **Abdullah Aymaz**, Ahmet Taşgetiren, **Gürkan Vural**, Salih Yaylacı, **Nuh Gönültaş**, Ali Bulaç, **Faruk Tuncer**, Erkam Tufan Aytav.

Bu girişi, dün *"Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın Basın Özgürlüğü Konusunda Gündeme Dair Değerlendirmeleri"* başlığıyla duyurulan açıklama nedeniyle yaptım. Zira GYV, 19 yıllık tarihinde ifade ve basın özgürlüğü konusunda ilk kez böyle bir açıklamaya imza atıyor.

Açıklamada dört nokta öne çıkıyor. Birincisi; **"basın özgürlüğünü kısıtlayan siyasi baskı, ticari ilişkiler ve otosansürün demokrasiye aykırı olduğu"** vurgulanıyor.

İkincisi; **"siyasi aktörlerin medyaya baskısının, medya sahiplerinin de ticari çıkarlarını ön planda tutarak bu baskıya uyum göstermelerinin ya da medyatik güçlerini bir şantaj aracına dönüştürmelerinin basın özgürlüğüne müdahale olduğu"** kayda geçiriliyor.

Üçüncü olarak, **"gazetecilerin, baskıların tümü karşısında meslek onurunu ve ilkelerini savunan bir duruş sergilemeleri gerektiğinin"** altı çiziliyor.

Nihayet **"demokratikleşme çabalarını gölgeleyen ifade ve basın özgürlüğü sorunlarının, mevzuatın AB normlarına ve evrensel ilkelere uygun hâle getirilmesiyle ortadan kaldırılması"** isteniyor.

GYV neden yıllarca sesini yükseltmedi?

Adı "Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı" olan bir örgütün, Uluslararası Basın Enstitüsü'nden Gazetecileri Koruma Komitesi'ne, Sınır Tanımayan Gazeteciler'den AB'ye kadar bir dizi uluslararası örgüt ve kurum Türkiye'deki basın özgürlüğü ihlallerini eleştirirken yıllardır sessiz kalması eleştiriliyordu.

Peki, vakıf, özellikle 2007 seçimlerinden sonra AKP'nin sergilediği tahammülsüzlüğe neden kayıtsız kaldı?

GYV açıklamasının önemini maziye hatırlatarak gölgelemek için değil, aksine kat edilen mesafenin anlamına dikkat çekmek için cevap arayan bir soru bu.

Cevap olarak dile getirilen iki gerekçe var. Birincisi; **"son dönemde basın özgürlüğü söyleminin Ergenekon davaları üzerinde odaklanmasının Gülen hareketini mesafeli davranmaya sevk ettiği"**.

Nitekim GYV açıklamasında, **"basın özgürlüğünün, demokrasiyi ortadan kaldırmaya yönelik faaliyetlere alan açamayacağının"** altı çiziliyor. Elbette gazetecilik dışında işlere soyunan **"gazeteciler"** oldu, hâlâ da oluyor. Bununla birlikte, Ergenekon süreci; örneğin Cemaat'i eleştiren kitap çalışmasını daha yayımlanmadan yasaklama gibi skandallara da sahne oldu. Oda TV davası kapsamında gözaltına alınan gazeteciler **Ahmet Şık** ve **Nedim Şener**'in **"açıklanamayacak deliller"** öne sürülerek hukuki dayanak gösterilmeden tutuklanmaları ve 375 gün boyunca hapsedilmelerine karşı kayıtsızlık hiçbir gerekçeyle kabul edilemez.

Bu arada Gülen'in, Şık ve Şener için kendisine yöneltilen eleştirileri, tahliye kararından yaklaşık iki hafta sonra (27 Mart 2012) cevaplarken, *"İfade ve basın hürriyetinin geniş bir şekilde uygulanmasına taraftarım. Düşünceleri"*

tamamıyla zıt bile olsa, kendi başlarına gelenleri haksızlık ederek benden dahi bilseler, onların da düşünce, fikir ve ifade hürriyetlerini hür bir şekilde kullanmalarından tarafım” dediğini hatırlatalım.

GYV’nin basın özgürlüğü ihlallerine uzun süre neden kuvvetli bir itiraz yöneltmediği konusunda dile getirilen ikinci gerekçe, **“Cemaat’in, askerî vesayete karşı mücadele verilirken hükümetle ihtilaf yaratacak tavırlardan kaçınmak istemesi”** diye ifade ediliyor.

Bir gerekçe daha var ki, onu da kişisel bir gözlem olarak paylaşayım. Cemaat, ifade ve basın özgürlüğü konusunda çıkışlar yaparak Başbakan **Tayyip Erdoğan**’dan tepki görmekten çekindi.

Açıklama, özgürlük paydasını büyütüyor

Peki, GYV neden yıllar sonra **“manifesto”** denebilecek bir çıkış yaptı?

Açıklama **“son dönemde yaşanan tartışmalar”** ile gerekçelendiriliyor. Son dönem tartışmalarının odağında **“Başbakan’ın tavrı ve medya sermayesini sorgulamaktaki ısrarı”** gerekçe gösterilerek *Milliyet*’teki köşesi kapatılan ama malûm, susturulamayan **Hasan Cemal** ve işine son verilen gazeteciler ile Twitter’daki mesajları nedeniyle cezalandırılan **Fazıl Say** var.

Gülen Cemaati’nin, Hasan Cemal olayı nedeniyle *Milliyet*’e **“Empoze varsa direneceksin kardeşim”** diyen Cumhurbaşkanı **Abdullah Gül** ile Köşk’e de ulaşan tepki dalgasına katılmakta artık sakınca görmediği anlaşıyor.

Cemaat-hükümet hattındaki yeni gelişmelerin neler olduğunu bilmiyoruz. Ancak GYV açıklaması, içeriği kadar, farklı görüşlerdeki kesimlerin özgürlük paydasında buluşması ve o paydanın genişlemesi açısından da önemli.

İfade özgürlüğüne tahammül edemeyen bir Türkiye, kendisiyle barışamaz.

Twitter: @DOGANAKINT24

dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mustafa Kemal ‘light’ bir paşa mıydı

Doğan Akın 25.04.2013

CHP Grup Başkanvekili **Muharrem İnce**, askerlerin, BDP milletvekillerinin katılımını gerekçe göstererek altı yıldır sürdürdükleri TBMM resepsiyonu protestosunu sona erdirmelerine tepki gösterdi.

Askeri TBMM’ye karşı tavır koymaya davet eden bir TBMM grup başkanvekili karşısındayız. Zira İnce, TBMM’nin kuruluş resepsiyonuna katılmaya karar veren askerler için, **“Yalova’dan light komutanlara selam söylüyorum. Biliyorsunuz, bizim iki tip paşamız var artık. Bir Türk ordusunun paşaları vardı, bir de NATO paşaları var”** diyor. Bugün paşaların TBMM’ye tepki göstermesi arzusu içinde olan İnce, darbelerle TBMM’nin kapısına kilit vurarak tarihimize utanç sayfaları ekleyen paşaları hangi gruba sokuyor, bilmiyoruz.

Prof. **Süheyl Batum**'un da, "CHP Genel Başkan Yardımcısı" olarak Ergenekon sürecini eleştirirken **"Koca bir askeri yıktılar, meğer kâğıttan kaplanmış, biz bunu asker zannedermişiz, meğer ABD içini oymuş. O koca ağacı hop diye yıktılar"** sözleri hafızalarda.

"Demokrasi" ve **"Sivil Toplum"** başlıklı raporların da etkisiyle **"yeni CHP"** umutları yaratmış CHP'nin içinde askerden hâlâ muhalefet uman beklentinin üst düzeylerde ve yoğun biçimde sürdüğü anlaşılıyor.

Peki, **Mustafa Kemal**, "Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın lideri" olarak nasıl bir paşaydı, İnce'nin ifadesiyle, millî iradeye karşı **"light"** mıydı?

Cevap, ilk lideri Mustafa Kemal olan CHP açısından özellikle düşünmeye değer.

TBMM 93 yıl önce kurulduğunda, arkasında ciddi bir yerel ve ulusal kongre iktidarları birikimi vardı. Savaş sırasında, yerel kongrelerde toplanan güçlerin devredildiği ulusal kongre iktidarı 23 Nisan 1920'de TBMM rejimine dönüştü. Mustafa Kemal, savaşın önderi olarak meşruiyetini geniş sivil temsil temelinde aradı ve kongrelerle inşa edilen bu süreç **"ulus iradesini temsil eden TBMM"**nin kurulmasıyla sonuçlandı. Birinci Meclis'in kabul ettiği 1921 Anayasası'nda etnik vurgu yapılmayarak bir kez bile **"Türk"** ifadesinin geçirilmemesi de, aynı sürecin sonuçlarından biriydi.

"Cunta tipi mücadele yöntemlerini reddetti"

Şu satırlar, CHP çevrelerinde de kitapları saygı ve ilgiyle okunan Prof. **Bülent Tanör**'ün, **"Kurtuluş Üzerine 10 Konferans"** başlıklı çalışmasından:

"Mustafa Kemal'in en büyük katkısı (...) savaşın ancak siyasal seferberlikle sağlanabileceğini, bu anlamda da siyasetin savaşa öngelmesi gereğini net bir şekilde görmesi ve ortaya koymasıydı. (...) Yakın çalışma arkadaşları, askerlik mesleğinin özelliklerinden doğan bir sınırlı görüşle, muhtemelen sadece askerî direniş ve nizami ordunun toparlanması noktasına ağırlık vermiş görünürken, Mustafa Kemal önce savaşın siyasal seferberlikle, dolayısıyla sivil örgütlenme ve bilinçle kotarılabilceğini en açık bir şekilde ortaya koyan kişi oldu.

Bu stratejinin esası savaşın (...) ulusa dayanılarak yürütülmesidir. Belki bir hükümet darbesiyle yeni bir yönetim kurulabilirdi ama, bu salt orduya dayalı olacağından kısa ömürlü olurdu. (...)

Mustafa Kemal'in mücadele planı ve yöntemi şu iki noktada somutlaşmaktadır: Hareketi halka mal etmek ve liderliğe seçimle gelmek. Birinci nokta, İttihat ve Terakki'nin olumsuz deneylerine karşı da bir tepki olarak cunta tipi mücadele yöntemlerini reddetmek, ikincisi de, meşruluk kazanmak ve askerî şefler arasında da liderliğini pekiştirmek anlamındadır."

"Temel düstur halkı kazanmak"

"Mustafa Kemal'in Samsun günlerinden TBMM'nin açılmasına kadarki temel düsturu, temsil yoluyla meşruluk elde etmek, siyasete öncelik vererek mücadeleyi kiteselleştirmek ve bu sivil siyasal temeller üzerine silahlı güçlerin inşasına geçmek ('önce meclis, sonra ordu') şeklinde ya da kendi deyişiyle 'ülkeden önce halkı kazanmak'

diye özetlenebilir. (...)

Jön Türklerin ya da İttihatçıların seçkin zümrelere dayanan oligarşik ideolojisinin etkisini taşımaya devam eden ve halkın örgütlü gücüne ve temsiline dayanmadan vurucu öncü güçlerin eylemiyle başarıya ulaşabileceğini savunanlara karşılık Mustafa Kemal, demokratik ve millî egemenlik ilkesini öne çıkardı... Bu tercih, asker/ sivil ilişkilerine de yansiyacaktır. Padişahın tanrısal iradeye dayanarak ulusal hareketi lanetlemesine, ordudan ayrılmış olup resmî bir sıfatı kalmayan Mustafa Kemal, ulusal bir iradeye dayanarak karşı çıktı. Mülki amirleri olduğu kadar, komutanları da 'millet adına' konuşarak buyruğu altına aldı. (...)

Özetle, ulusal önderlik sihirli kelime olan 'temsil' ve 'ulusal egemenlik' kavramlarına dayanarak, devrimci süreci demokrasi temeline oturttu."

O temelin demokrasiye evrilmesi 93 yıl sonra bile tamamlanmış değil. Kurtuluş Savaşı'nın temsil esasıyla örgütlendiğini de, ciddi mesafeler kat edilmesine rağmen tek parti rejimi ve darbelerden sonra Türkiye'nin hâlâ demokrasi sorunları yaşayan bir ülke olduğunu da inkâr edemezsiniz.

Evet, ne dersiniz, Mustafa Kemal, sivil iradeye pabuç bırakan **"light"** bir paşa mıydı?

Kurtuluş Savaşı'nın **"millî mücadele"**ye dayanmayan bir darbe olduğunu düşünüyorsanız, hayır!

Twitter: @DOGANAKINT24

dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aktivizm değil, jurnalizm

Doğan Akın 02.05.2013

Yaklaşık dört yıl önce Taksim'deki mütevazı bir ofiste bağımsız gazeteciliği kurumsallaştırmanın mümkün olup olmadığını tartışırken **T24**'ü bir "masal" gibi görmüştük; başımızı sokabileceğimiz bir masal.

Malum, para, gerçeklerden intikamını gazetecilik üzerinden de satın alabiliyor!

Grup medyalarının; finansal ihtiyaçların aşırı telafisi ve bu aşırılığın buyurduğu habercilik dışındaki görevler nedeniyle varlık içinde yokluk çektiklerini biliyoruz. Gerçeği porsiyonlara bölüp haber ayıklamaktan, olayları çarpıtmaktan, yazmak kadar yazmamak kabilinden de icra edilen bir gazeteciliğin içine düştüğü yokluktan söz ediyorum. Habercilik dışındaki menfaatler için satın alınmış bir yoksunluk, açgözlülüğün alinyazısı bir yoksulluk...

Madalyonun diğer yüzünde yokluk içinde varlığı yaşayan bir internet gazeteciliği var ve giderek haberciliğe birinci sırada ağırlığını koyuyor.

Editöryal bağımsızlığı savunduktan sonra *"Başbakan'ı ve medya sermayesini sorgulamadaki ısrarı"* gerekçe gösterilerek *Milliyet*'teki köşesi kapatılan **Hasan Cemal**'in bağımsız internet gazetesi *T24*'te yazmaya başlamasına mim koyun. Zira muhabir, editör, Ankara temsilcisi, genel yayın yönetmeni ve yazar olarak Türkiye medyasına damga vurmuş 45 yıllık bir gazeteci olarak Hasan Cemal'in serüveni, internet gazeteciliğinde bir dönüm noktasını da haber veriyor.

Bağımsız habercilik, bu topraklarda ilk kez internette gazetecilik imkânlarıyla tünelin ucunda görüldü. Ancak mali bağımsızlık, bağımsız gazetecilik için zorunlu şart olmakla birlikte yeterli değil. Bugün mali olarak bağımsız görünmesine karşın yayınlarında etnik ve inanç temelli kışkırtma yapan mecraların varlığı, ideolojik takıntılardan bağımsız gazeteciliğin önemini de karşımıza koyuyor.

Yokluk içinde varlığı yaşayan bir internet gazetesi olarak *T24*'ün arkasındaki en büyük birikim; mali bağımlılık ve ideolojik takıntıların gerçeklere sadakat görevini nasıl ötelediğini, çalıştıkları gazetelerde yıllar içinde gözlemlene olanağı bulmuş gazetecilerin değerlendirmeleriydi.

Tecrübe Taraf'ta yineleniyor

Gazeteciler için, hiçbir görüş gazetecilikten değerli olamaz. Türkiye medyası, bu anlayışın aksini bütün tarihi boyunca tecrübe etti, hâlâ da etmeye devam ediyor. Türkiye'de yayımlanan en eski ulusal gazete olan *Cumhuriyet*'ten, tam aksi istikamette bir anlayışla kurulan *Taraf*'a kadar uzanan çizgide bugün tanık olduğumuz tartışma ve kopuşların da bu tecrübeyi yineleyen boyutları var.

Gazeteciliğin "habercilik" dışında tercihlerle hayata müdahale etme misyonuna soyunması, "doğruyu kimin ve hangi görüşün temsil ettiği" sorusunu da gündeme getiriyor. Malum, böyle hâllerde uzlaşmamaya yeminli en az "iki doğru cevap" vardır! *Taraf*'ta yaşanan tartışmada karşılıklı olarak dile getirilen eleştiri ve suçlamalar da, bu sorunun geniş bir ortak paydada cevaplanamayacağını gösteriyor.

Peki, habercilik için hangisi doğru; "jurnalizm" mi, "aktivizm" mi?

Bizim *T24*'te cevabımız daima "jurnalizm" oldu. Öyle de olmaya devam edecek.

Tam 28 yazı önce, ekim ayında, o sırada *Taraf*'ın Genel Yayın Yönetmen Yardımcısı olan **Yasemin Çongar**'ın davetiyle geldiğim *Taraf*'ı, *T24*'te bu çabaya daha fazla mesai harcamak ve her iki cephesinde doğruları ve yanlışları birlikte gördüğüm *Taraf*'taki resmin içinde olmamak için bırakıyorum.

Ahmet Altan ve **Yasemin Çongar** yönetiminde kurulduktan sonra başka bir gazeteciliğin mümkün olduğunu gösteren *Taraf* için dileğim, *T24* için hep yinelediğim şeyden farklı değil; hiçbir görüş ve inancın öngелеmeyeceği bir habercilik.

Sosyal medyada; beni *Taraf*'ın Genel Yayın Yönetmenliği'ne yakıştıranlar da oldu, böyle bir göreve heveslendiğim yolunda kimi eski dostların dokundurmaları da. Bu ayrılığı da, benzer bir beklentinin karşılanmamasına bağlayabilecek olanlar için paylaşıyorum; bu görev Altan ve Çongar'ın ayrılmasından sonra bana teklif edildi. Ancak *T24* mesaisi böyle bir görevi üstlenmeme imkân vermediği için kabul edemedim.

Biliyorum; "*dürüstlük göklere çıkarılır ve açıklıktan ölmeye bırakılır!*" Ama iyi bir gazetecilik için "akıllı bir yürek"ten, "akıllı yürekler"den çok da fazla bir şey gerekmediğini de biliyorum.

Yaklaşık dört yıl önce kredi kartlarımıza taksit yaparak kurduğumuz *T24*'te her anlamda bağımsız haberciliği kurumsallaştırma çabasını sürdürmeye devam edeceğiz.

T24 bağımsız gazetecilik çabasına da, mütevazı ofisimizde her sabah mis gibi bir kahve kokusuna da imkân veriyor.

Hoşçakalın...

Twitter: @DOGANAKINT24

dakin@t24.com.tr

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)